лизингови плащания, дисконтирани с диференциалния лихвен процент на лизингополучателя към 01.01.2019г. Среднопретегления диференциален лихвен процент, приложен към 01.01.2019г. е 3,44%

По отношение на лизинговите договори, класифицирани като финансов лизинг съгласно МСС 17, балансовата стойност на актива с право на ползване и пасива по лизинга към датата на първоначалното прилагане е балансовата стойност на актива и пасива по лизинга, измерена непосредствено преди тази дата съгласно МСС 17. За тези лизингови договори Дружеството отчита актива с право на ползване и пасива по лизинга съгласно МСФО 16 от датата на първоначалното прилагане.

Ако се използва една или повече от посочените в параграф В10 практически целесъобразни мерки, лизингополучателят оповестява този факт.

При прилагането на МСФО 16 за първи път, Дружеството използва следните практически целесъобразни мерки:

- приложен е един дисконтов процент за портфейл от лизингови договори със сходни характеристики
- използвана е оценка дали лизинговите договори са обременяващи съгласно МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи, непосредствено преди датата на първоначалното прилагане като алтернатива на провеждането на преглед за обезценка.
- като краткосрочни лизингови договори са отчетени лизинговите договори, чийто срок изтича в рамките на 12 месеца от датата на първоначалното прилагане.
- изключени са първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване към датата на първоначалното прилагане;
- използвана е последваща оценка, при определянето на срока на лизинговия договор, при договори съдържащи опции за удължаване или прекратяване.

Промени в резултат на МСФО 9 – Класификации:

Дружеството е възприело следния подход за класификация на активи при преминаване от категории на МСС 39 към категории МСФО 9:

Към 31.12.2018 г. са обособени следните категории вземания, със съответните към тях възрастови структури за обезценка:

Вземания от продажба на топлинна енергия:

- вземания от текущ отоплителен сезон - съобразявайки се със сезонния характер на работа на дружеството, 30-дневния срок за плащане на всяка фактура, липса на възможност за предприемане на съдебни действия по просрочени вземания в рамките на текущия сезон, определения процент за обезценка е 2.

На база на направения анализ на събираемостта за последните три отоплителни сезона, рискът фактурираните суми да не бъдат събрани, възлиза на максимум 2 %.

- вземания до 1 година /без текущ сезон/ - представляват част от вземанията от предходен отоплителен сезон, които не са съдебни. Прилаган процент на обезценка – 20.
- вземания над 1 година–при тях може да се отчете определен риск да не бъдат събрани – до 1/5, или 20 % от вземанията по сключените спогодби и разсрочвания, определен процент на обезценка 50.

1. Съдебни вземания /от топлинна енергия/– в т.ч. главници и съдебни такси и разноски. След приключване на отоплителен сезон, по-голяма част от вземанията, които не могат да бъдат събрани, се трансформират в съдебни вземания. Съгласно чл. 154 от Закона за енергетиката, това става само след изготвена изравнителна сметка.

   Обезценяването на съдебните вземания е направено на база средно-претеглен процент, изчислен по индивидуална оценка на всяко едно съдебно вземане, съобразена с кредитната история на всеки длъжник. Изчисленият средно-претеглен

процент е 61,7. През следващите отчетни периоди, този процент ще бъде проследяван и ще бъде преразглеждан, но съществени промени не се очакват.

2. Вземания от продажба на електрическа енергия – те се характеризират с навременно покриване, т.е. при тях не се констатира просрочие след падежа на плащане. Поради тази причина не подлежат на обезценяване.

3. Вземания от нерегулирана дейност - представляват вземания от наеми или извършени услуги, като фактурираните наемисе заплащат в срок, до падежа на плащане, а останалите услуги се заплащат незабавно, при фактуриране. Не подлежат на обезценка.

4. Вземания от неустойки – с произход неустойки за забавени плащания, които намират отражение в счетоводна сметка Вземания от клиенти и съответно в счетоводния баланс на дружеството. Поради факта, че неустойките за забавени плащания са с несигурен характер като вземане и предвид възрастта им – преди м. 11 2012 г., процентът на обезценка е 100.

Дружеството прилага обезценката по посочената формула от възприетата Методика, замествайки процентите, получени по гореописания начин.

ECL = EAD*Rate%,
където
ECL е очаквана кредитна загуба;
EAD е експозиция, изложена на неизпълнение, представляваща размера на вземанията от длъжници, т.е. брутната балансова стойност на вземанията от длъжници към отчетната дата;
Rate% е определеният процент на несъбираемост към всяка от групите дни просрочие.
Обобщено, извършената обезценка на вземания е в размер на 374 358,10 лв.
Приложена е обезценка 80 % на материалните запаси в размер на 28 532,26 лв., тъй като част от тях са обездвижени за повече от 2 години.
Относно паричните средства, Дружеството има остатък към 31.12.2018 г. приблизително 42 хил. лв. Поради факта, че сумата е под гарантирания размер на влоговете в банките, не е необходимо да се прави допълнителна обезценка на същите такива.
Кредитната загуба от обезценка на финансови активи, намираща отражение във финансовия резултат е 402 890,36 лв.

Към 31.12.2019 г., при наличие на историческа информация за движение на вземанията за период от една година, Дружеството запазва и допълнително детайлизира обособените от предходния период групи вземания и прилага метод за определяне на обезценка на база наличната историческа информация за движението през годината. Разглежданите групи вземания са както следва:

1. Вземания от продажба на топлинна енергия – главници;
2. Вземания продажба на топлинна енергия – неустойки;
3. Съдебни вземания от топлинна енергия – главници;
4. Съдебни вземания от топлинна енергия – неустойки;
5. Вземания по съдебни такси и юрисконсултски възнаграждения;
6. Вземания от електрическа енергия;
7. Вземания от нерегулирана дейност.

№	Видове вземания	Възрастова група - % обезценка		
		Текущ отоплителен сезон	До една година	Над една година
		31.10 – 31.12.2019 г.	01.01 – 30.10.2019 г.	До 31.12.2018 г.
1	Вземания от продажба на топлинна енергия – главници	1,23	0,00	0,00
2	Вземания от продажба на топлинна енергия – неустойки	99,87	100	99,55
3	Съдебни вземания от топлинна енергия – главници	-	56,16	79,06
4	Съдебни вземания от топлинна енергия – неустойки	0,98	70,63	93,92
5	Вземания по съдебни такси и юрисконсултски възнаграждения	60,82	74,85	73,68
6	Вземания от електрическа енергия	0,00	-	-
7	Вземания от нерегулирана дейност	0,00	-	-

За всяка група вземания е определен процент на обезценка, изчислен както следва:

% на обезценка = 100 - %на събираемост

В дадения случай (за 2019 г.) % на събираемост е формиран на база отчетеното движение по групи през 2019 г.

Вземанията от електрическа енергия и нерегулирана дейност се характеризират с навременно събиране, като поради тази причина % на обезценка при тях е 0.

Новоформираната обезценка на вземанията е в размер на **373 618.56 лв.**

Извършена е и обезценка на материалните запаси в размер на **33 396,59 лв.** с процент на обезценка – 80. За обезценените материални запаси е констатирано, че са обездвижени за период от една до три години, като същите са морално остарели и не се очаква да бъдат използвани по предназначение при реализиране на дейността на Дружеството.

Кредитната загуба от обезценка на финансови активи, намираща отражение във финансовия резултат е 407 015,15 лв.

Минимална сравнителна информация

С изключение на случаите, когато МСФО разрешават или изискват друго, Дружеството представя сравнителна информация по отношение на предходен период за всички суми, отчетени във финансовите отчети за текущия период.

Дружеството представя като минимум два отчета за финансовото състояние, два отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, два отделни отчета за печалбата или загубата (ако се представят такива), два отчета за паричните потоци и два отчета за промените в собствения капитал и свързаните с тях пояснителни приложения.

Когато текстовата описателна информация, съдържаща се във финансовите отчети за предходния/предходните период(и), продължава да бъде актуална и за текущия период се прави връзка с предходния, особено когато това е свързано с несигурности, приблизителни оценки, провизии или обезценки.

Оповестявания на обезценка в отчетите, публикувани през 2019 г.
При сегашната икономическа среда, оповестяванията, отнасящи се до обезценка, се характеризират с нарастващо значение. Поради това тези Пояснителни приложения към финансовите отчети на Дружеството за 2019 г., съдържат подробни оповестявания на обезценка, към следните раздели:

- Оповестявания по счетоводната политика;
- Търговски вземания.

Бази за оценяване, използвани при изготвянето на финансовите отчети
Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на определени имоти и финансови инструменти, които се отчитат по преоценена стойност или справедлива стойност в края на всеки отчетен период, както е обяснено в счетоводната политика по-долу.
Историческата цена обикновено се базира на справедливата стойност на възнаграждението, което е дължимо (договорено) при замяна на стоки и услуги.
Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване, независимо от това дали тази цена е пряко наблюдавана или оценява като се използва друга техника за оценка. При определяне на справедливата стойност на един актив или пасив, Дружеството взема под внимание характеристиките на актив или пасив, така, както участниците на пазара биха взели тези характеристики предвид при ценообразуването на актива или пасива към датата на оценяване. Справедлива стойност за измерване и/или оповестяване в този финансов отчет, се определя на такава база, с изключение на базата на акции, платежни операции, които са в обхвата на МСФО 2, лизингови сделки, които са в обхвата на МСС 17, и измервания, които имат някои прилики със справедлива стойност, но не са по справедлива стойност, като нетна реализируема стойност в МСС 2 или стойност в употреба в МСС 36.
Прилагането на справедлива стойност е подробно оповестено раздел „Определяне на справедлива стойност".

Критични счетоводни преценки
При прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които са описани в бележките в настоящото приложение, ръководството на Дружеството е длъжно да прави преценки, приблизителни оценки и предположения за балансовата стойност на активите и пасивите, които не са лесно видими от други източници. Преценките и свързаните с тях предположения се базират на историческия опит и други фактори, които се считат за подходящи. Действителните резултати могат да се различават от тези оценки.
Преценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преработените счетоводни оценки се признават в периода, в който оценката е преразгледана, ако прегледа засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако прегледите засягат както текущия и бъдещите периоди.
Критичните счетоводни преценки са подробно оповестени в раздел „Критични счетоводни преценки и приблизителни оценки".

Оповестявания за комплекта финансови отчети
Пълния комплект финансови отчети, включва следните компоненти:

- индивидуален отчет за финансовото състояние към края на периода;
- индивидуаленотчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода;
- индивидуаленотчет за промените в собствения капитал за периода;
- индивидуаленотчет за паричните потоци за периода;

- пояснителни приложения, представляващи обобщение на по-важните счетоводни политики и друга пояснителна информация, сравнителна информация по отношение на предходния период и
- отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период, когато дружеството прилага счетоводна политика със задна дата или прави преизчисление със задна дата на статии в своите финансови отчети, или когато прекласифицира статии в своите финансови отчети.

Представят се с еднакво значение всички финансови отчети в пълен комплект от финансови отчети.

Допустимо алтернативно третиране

В определени случаи, МСФО позволява повече от едно възможно счетоводно третиране на определена сделка или събитие. Лицата, изготвящи финансовите отчети, трябва да изберат това третиране, което най-точно съответства на дейността на Дружеството.

Съгласно МСС 8, от Дружеството се изисква да подбере и да прилага своите счетоводни политики последователно за подобните сделки и/или за други събития и условия, освен когато даден МСФО конкретно изисква или позволява категоризация на позициите, за които могат да са подходящи различни политики. Когато даден МСФО изисква или позволява такава категоризация, за всяка една отделна категория се подбира и последователно се прилага най-подходящата счетоводна политика. Поради това, след като вече е избрано някое от алтернативните третирания, то се превръща в счетоводна политика и се прилага последователно. Промени по счетоводната политика се извършват само когато това се изисква по силата на стандарт или тълкуване, или ако, в резултат на промяната, въпросните финансови отчети ще предоставят по-надеждна и релевантна информация.

Когато МСФО дава възможност за избор, Дружеството възприема едно от възможните третирания, а именно това, което е най-подходящо за обстоятелствата, в които се намира.

Финансов обзор от ръководството

В допълнение към финансовите отчети, Дружеството представяГодишен доклад за дейността. В МСФО няма изискване да се представя такава информация, макар че параграф 13 от МСС 1 съдържа кратко описание на това, което може да бъде включено в един годишен доклад. През декември 2011г. Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО Изложение за практиката - Коментар на ръководството, който очертава една широка, необвързваща рамка за представянето на коментара на ръководството във връзка с финансовите отчети, изготвени в съответствие с МСФО. Ако Дружеството реши да следва указанията, съдържащи се в Изложението за практиката, то ръководството се насърчава да обясни степента, в която е било следвано Изложението за практиката. Изявлението за съответствие с Изложението за практиката се допуска само, ако въпросното Изложение е било следвано изцяло.

Съдържанието на финансовия обзор от ръководството се определя от местни изисквания на пазара и от въпросите, които са специфични за дадена юрисдикция. Поради това, Дружеството не е представило финансов обзор от ръководството, а годишен доклад за дейността.

ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОД

Приходи от договори с клиенти

Договор е съглашение между две или повече страни, което създава права и задължения за страните по него. Клиент е страна, която е сключила договор с Дружеството да получи стоки или услуги, които са продукция от обичайната дейност на Дружеството, в замяна на възнаграждение.

Дружеството признава приходи, да са отрази прехвърлянето на обещаните с договора стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлените стоки или услуги.
Прехвърлянето на стоките или услугите се основава на концепцията за прехвърляне на контрола върху тях, способността да се ръководи използването на актива и да се получават по същество всички останали ползи от него. Контролът включва и способността за предотвратяване на това други дружества да ръководят използването на актива и получаването на ползи от него.
Приходите от договори с клиенти се признават, както следва:

- в течение на времето по начин, който отразява извършаната от Дружеството работа по договора;
- в определен момент, когато се прехвърля контролът върху стоките или услугите на клиента.

Приходите от договори с клиенти се признават на база 5-етапен модел за признаване, представен по-долу, като разграничение се прави в следните две насоки според момента на удовлетворяване на задължението за изпълнение:

- задължение за изпълнение (прехвърляне на контрол) в течение на времето – в този случай приходите се признават постепенно, следвайки степента на прехвърляне на контрола върху стоките или услугите на клиента;
- задължение за изпълнение, удовлетворено (прехвърлен контрол) в определен момент – клиентът получава контрол върху стоките или услугите в определено време и приходите се признават изцяло наведнъж.

5-етапният модел за признаване на приходи от договори с клиенти включва следните етапи:

- Етап 1 – идентифициране на договора – договор с клиент се отчита, когато са изпълнени всички от следните критерии:
  - договорът е одобрен от страните по него;
  - могат да бъдат идентифицирани правата на всяка от страните по договора по отношение на стоките или услугите, които се прехвърлят;
  - могат да бъдат идентифицирани условията на плащане за стоките или услугите, които трябва да бъдат прехвърлени;
  - договорът има търговска същност;
  - има вероятност Дружеството да получи възнаграждението, на което то има право в замяна на стоките или услугите, които ще бъдат прехвърлени на клиента.

Ако не бъдат изпълнени всички от посочените по-горе критерии, договорът не се отчита в съответствие с изискванията на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти.
Когато даден договор с клиент не отговаря на горните критерии и Дружеството получава възнаграждение от клиента, то признава полученото възнаграждение като приход само когато е настъпило някое от следните събития:

- Дружеството няма оставащи задължения за прехвърляне на стоки или услуги към клиента и е получило цялото или почти цялото от обещаното от клиента възнаграждение, което не подлежи на възстановяване;
- договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване.

Дружеството признава полученото възнаграждение като пасив, докато настъпи едно от събитията, посочени по-горе или докато критериите за признаване, изброени по-горе, бъдат изпълнени.

- Етап 2 – идентифициране на задължения за изпълнение – при влизане в сила на договора Дружеството оценява стоките или услугите, обещани по договора с клиент, и определя като задължение за изпълнение всяко обещание да прехвърли на клиента или:
  - стока или услуга (или набор от стоки или услуги), която е отделна;
  - поредица от отделни стоки или услуги, които по същество са еднакви и имат същия модел на прехвърляне на клиента.
- Етап 3 – определяне на цената на сделката – при определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски

практики. Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

- Етап 4 – разпределяне на цената на сделката към задълженията за изпълнение – цената на сделката се разпределя към всяко задължение за изпълнение (или към всяка отделна стока или услуга) в размер, който отразява сумата на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на обещаните стоки или услуги на клиента. Разпределянето на цената на сделката се извършва на въз основа на относителна единична продажна цена на всяка отделна стока или услуга.
- Етап 5 – признаване на прихода, когато (или докато) Дружеството удовлетвори или удовлетворява задължението за изпълнение – приходът се признава, когато (или докато) Дружеството удовлетвори задължението за изпълнение, като прехвърли стоките или услугите на клиента. Те се считат за прехвърлени на клиента, когато той получи контрол върху тях. За всяка задължение за изпълнение се определя при влизането в сила на договора, дали то удовлетворява задължението за изпълнение с течение на времето или към определен момент във времето.

Дружеството прехвърля контрола върху стока или услуга с течение на времето и признава приходи с течение на времето, ако е спазен един от следните критерии:

- клиентът едновременно получава и потребява ползите, получени от дейността на Дружеството в хода на изпълнение на тези дейности – това най-често са рутинни и повтарящи се услуги;
- в резултат на дейността на Дружеството се създава или подобрява актив, който клиентът контролира в хода на създаването или подобряването на актива – това най-често е строителство на сгради или незавършено производство, върху което клиента може да има контрол;
- в резултат на дейността на Дружеството не се създава актив с алтернативна употреба за Дружеството и то разполага с обвързващо право да получи плащане за извършената към съответната дата дейност – това най-често е създаване на специализиран актив, който може да бъде ползван единствено от клиента.

Такси за инсталация

Таксите за инсталиране се признават с оглед етапа на завършеност на инсталационната дейност на датата на отчитане, освен, ако те не са свързани с продажбата на даден продукт, в който случай те се признават, когато стоките се продадат. По принцип, етапът на завършеност се основава на човекочасовете или направените разходи, или друг подходящ метод според типа на договора.

Такси за обслужване

Таксите за обслужване се признават през периода на договора за обслужване.

Споразумения с множество елементи

При някои обстоятелства, продуктите се продават в едно с други допълнителни елементи („в пакет"). Пакетът би могъл да включва един или няколко от следните елементи: обслужване, инсталация, бъдещо техническо подобрение или други конкретни за случая елементи. В тези случаи, критериите за признаване на приход описани по-горе се прилагат към делимите компоненти в пакета, за да отразят същността на сделката.

РАЗХОДИ

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това ги отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите

по направления и дейности. Признаването на разходи за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи.
Разходите се отчитат на принципа „текущо начисляване". Оценяват се по справедливата стойност на платеното или на предстоящото за плащане.

Общи и административни разходи
Тази разходна категория включва всички разходи от общ и административен характер.

Разходи за постигане и изпълнение на договор с клиент
Дружеството признава като актив допълнителните разходи за постигането на договор с клиент, само ако Дружеството очаква тези разходи да му бъдат възстановени. Това са разходите, които Дружеството прави за постигане на договор с клиент, които то не би направило ако договора не беше факт. Ако разходите за постигане на договор не отговарят на посочените условия, те се признават като разход в момента на тяхното възникване.
Ако разходите, направени при изпълнението на договор с клиент, не попадат в обхвата МСС 2, МСС 16, МСС 38, МСС 40, МСС 41, Дружеството признава актив от разходите, направени за изпълнение на договор, само ако тези разходи отговарят на всеки един от следните критерии:

- разходите се отнасят пряко към даден договор или към очакван договор, който Дружеството може да идентифицира конкретно;
- разходите създават или подобряват ресурсите на Дружеството, които ще бъдат използвани за удовлетворяване в бъдеще (или за продължаване на удовлетворяването) на задължения за изпълнение;
- очаква се разходите да бъдат възстановени.

Активите, признати в съответствие с горните текстове, се амортизират на систематична база, която съответства на прехвърлянето към клиента на стоките или услугите, за които се отнася активът.
Дружеството признава загуба от обезценка на подобни активи, до степента в която балансовата стойност на подобен актив превишава:

- остатъчния размер на възнаграждението, което Дружеството очаква да получи в замяна на стоките или услугите, за които се отнася активът;
- разходите, които са пряко свързани с предоставянето на тези стоки или услуги и които не са били признати като разходи.

Разходи за обезценка
Дружеството извършва периодично поне веднъж към датата на финансовия отчет прегледи за наличие/отсъствие на условия за обезценка на финансовите и нефинансовите си активи. Разходите от обезценка на активите се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като разходи от дейността в статиите„разходи за обезценки на нефинансови активи" и „нетни загуби/печалби от обезценка на финансови активи". Принципите на обезценка са подробно разяснени в пояснителните бележки към съответните групи от активи.

Печалби/(загуби) от продажби на вземания (финансови активи)
Печалби/(загуби) от продажби на вземания и други финансови активи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на датата, на която Дружеството е прехвърлило правата си върху вземанията (финансовите активи) и вече не може да получава възвръщаемост от тях. Печалбата/(загубата) от продажбата е разликата между справедливата стойност на полученото възнаграждение за продажбата на вземането (финансовия актив) и неговата нетна балансова стойност към момента на продажбата (стойността по която се отчита вземането (финансовия актив), намалена с начислените за него обезценки и други корекции).

Печалбите от продажби на вземания (финансови активи) се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансови приходи към „приходи от операции с финансови инструменти". Загубите от продажби на вземания (финансови активи) се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход като финансови разходи към „разходи от операции с финансови инструменти".

Плащания по лизингови договори

Плащанията по оперативен лизинг се признават в печалби и загуби на база линейния метод за периода на лизинговия договор. Получени допълнителни плащания се признават като неразделна част от общите лизингови разходи през периода на договора.

Минималните лизингови вноски по финансов лизинг се разпределят между финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент на остатъка от задължението.

Условните лизингови плащания се отчитат като се ревизират минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства (включително инвестиции, на разположение за продажба), приходи от дивиденти, печалба от продажба на финансови активи на разположение за продажба, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, печалба от операции в чуждестранна валута, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденти се признава на датата, на която е установено правото на Дружеството да получи плащането, която в случая на котирани ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Към разходите за дейността се отнасят и финансови разходи, които Дружеството отчита и които са свързани с обичайната дейност. Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за доходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Разходи по заеми, които не могат да се отнесат пряко към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се признават в печалби и загуби, като се използва метода на ефективния лихвен процент.

Печалби и загуби от курсови разлики се представят на нетна база във финансовите отчети.

ПЕЧАЛБИ ИЛИ ЗАГУБИ ЗА ПЕРИОДА

Всички приходни и разходни статии, признати за периода, се включат в печалба или загуба, освен ако стандарт или разяснение от МСФО изискват друго.

Печалба или загуба е общата сума на приходите минус разходите, като се изключват компонентите на друг всеобхватен доход.

ИМОТИ, МАШИНИ, СЪОРЪЖЕНИЯ И ОБОРУДВАНЕ

При първоначално признаване имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, която включва покупната цена, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние за предвидената му употреба от ръководството.
След първоначалното му признаване имот, машина, съоръжение или оборудване се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Амортизацията се изчислява така, че цената на придобиване на актива, намалена с остатъчната му стойност, да се отпише за периода на полезния му икономически живот, както следва:

Сгради	4% линеен метод
Съоръжения и оборудване	4-30% линеен метод
Компютърна техника	50% линеен метод
Моторни превозни средства	8% линеен метод
Други	15% линеен метод
Земята не се амортизира	

Полезният живот, остатъчната стойност и метод на амортизация се преглежда, коригира, ако е необходимо, в края на всеки отчетен период.
Даден имот, машина, съоръжение или оборудване се отписва при продажба или когато активът окончателно бъде изваден от употреба и не се очакват никакви други икономически ползи от неговата продължаваща употреба. Печалбите или загубите, получени при бракуването или изваждането от употреба на имот, машина, съоръжение или оборудване, се определят, като разлика между приблизително изчислените нетни постъпления от продажбата и балансовата сума на актива и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Положителна репутация

Положителната репутация, възникваща в бизнес комбинация, първоначално се оценява по цена на придобиване, която представлява превишението на сбора на стойността на прехвърлената престация (определена по справедлива стойност), размера на всички неконтролиращи участия в придобитото предприятие, и на справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Дружеството в придобиването предприятие (ако бизнес комбинацията се постига на етапи), над нетната сума към датата на придобиване на съществуващите и придобити разграничими активи и поети пасиви.
Дружеството оценява разграничимите придобити активи и поети пасиви по техните справедливи стойности към датата на придобиването.
Датата на придобиването при бизнес комбинация се определя като тази дата, на която Дружеството ефективно получава контрол над придобиваното дружество.
След първоначалното признаване, придобитата в бизнес комбинация репутация се отчита по цена на придобиване минус акумулираните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Отделно придобит нематериален актив

При първоначално признаване, отделно придобитите нематериални активи се отчитат по цена на придобиване. Цената на придобиване на всеки отделно придобит нематериален актив се състои от покупната му цена, включително вносните мита и невъзстановимите данъци върху покупката, след приспадане на търговските отстъпки и всички свързани разходи за подготовката на актива за неговото използване по предназначение.
След първоначалното признаване на отделно придобит нематериален актив той се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната

загуба от обезценка. Полезният живот и амортизационният метод се преразглеждат в края на всеки отчетен период спрямо ефекта от промяна в приблизителната оценка, ако има такава и то в перспектива.

Нематериален актив се отписва при изваждането му от употреба или когато не се очакват бъдещи икономически ползи от неговото използване или изваждането му от употреба. Печалбата или загубата, произтичащи от отписването на нематериален актив, се определя като разлика между нетните приходи от изваждането му от употреба и балансовата стойност на актива, разликата се признава в печалбата или загубата, при изваждането на актива от употреба.

Вътрешно създаден нематериален актив

Разходите за развойна дейност представляват типични вътрешно създадени нематериални активи за Дружеството. Разходите направени във връзка с отделните проекти се капитализират само когато е вероятно да има бъдеща икономическа изгода от проекта и са изпълнени следните основни условия:

- разходите за развойна дейност могат да бъдат надеждно определени;
- техническата осъществимост на продукта е била установена;
- намерението на ръководството е да завърши нематериалния актив и да го използва или продаде.

Предвид типа на бизнеса, управляван от Дружеството и кумулативния опит, придобит от Дружеството, обикновено факта, че даден нематериалният актив ще доведе до вероятни бъдещи икономически ползи става разумно сигурен, едва малко преди дадения продукт да бъде пуснат на пазара. Разходите направени преди този момент не следва да бъдат признавани. Вътрешно създадените нематериални активи предимно се отнасят до вътрешно разработен софтуер и вътрешно разработена патентна технология, процес и т.н. Разходите за изследователска дейност се отчитат като разход, към датата на която са направени. След първоначалното им признаване вътрешно създадените нематериални активи следват счетоводните политики приложими за отделно придобитите нематериални активи, както е посочено по-горе.

Амортизация

За нематериалните активи с ограничен полезен живот амортизацията се изчислява така, че да се отпише стойността на актива минус предполагаемата му остатъчна стойност за времето на полезният му икономически живот както следва:

Софтуер	50% линейна база
Други	15% линейна база

Нематериални активи с неопределен полезен живот не се амортизират, но са обект на преглед за обезценка, както е описано по-долу.

МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Материалните запаси се отчитат в отчета за финансовото състояние по по-ниската между себестойност и нетната реализуема стойност. Себестойността се определя чрез използването на метода „среднопретеглена цена". Себестойността на незавършено производство и готова продукция включва материали, пряк труд и свързани производствени разходи въз основа на обичайното ниво на дейност.

Провизия се прави за обездвижени и застояли елементи въз основа на очакваната им бъдеща употреба и нетна реализируема стойност.

Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в обичайния ход на бизнеса, след като се извадят всички допълнителни разходи за завършване и реализация.

АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

В съответствие с МСФО 15, когато една от страните по договор с клиент е изпълнила задълженията си по договора, Дружеството представя договора в отчета за финансовото състояние като активи по договор или пасив по договор в зависимост от връзката между дейността на Дружеството и плащането от страна на клиента. Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане от продажби по договори с клиенти в статията „търговски и други вземания" на отчета за финансовото състояние.

Актив по договор с клиент се признава ако Дружеството изпълнява задължението си, като прехвърля стоки или услуги на клиент, преди клиентът да плати възнаграждение или преди плащането да е дължимо, с изключение на сумите, които са представени като вземане по договор с клиент. Актив по договор е правото на Дружеството да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които то е прехвърлило на клиент. Този актив се оценява в съответствие с изискванията на МСФО 9. Обезценка на актив по договор с клиент се оценява и представя както обезценките на финансовите активи в съответствие с МСФО 9.

Пасив по договор с клиент се признава ако клиентът заплаща възнаграждение или Дружеството има право на възнаграждение, което е безусловно (т.е. вземане), преди Дружеството да прехвърли стока или услуга на клиента, когато плащането е извършено или дължимо (което от двете настъпи по-рано). Пасив по договор е задължението на Дружеството да прехвърли стоки или услуги към клиент, за които то е получило възнаграждение (или възнаграждението е дължимо) от клиента.

Вземането по договор с клиент е безусловно право на Дружеството да получи възнаграждението по този договор. Това право се счита за безусловно, ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време.

Продажба с право на връщане

При някои договори с клиенти Дружеството прехвърля контрола върху дадена стока или услуга на клиент и също така дава на клиента правото да върне продукта поради различни причини и да получи комбинация от следното:

- пълно или частично възстановяване на заплатената сума;
- кредит, който може да бъде използван спрямо сумите, дължими или които ще бъдат дължими на Дружеството;
- замяна на друг продукт.

При отчитането на прехвърлянето на продукти с право на връщане (и за услуги, които се предоставят с уговорка за възстановяване), Дружеството признава всички от следните:

- приходи за прехвърлени продукти в размер на стойността на възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право, т.е. приход не се признава за продуктите, които се очаква да бъдат върнати;
- задължение за възстановяване, което се представя към статията „пасиви по договори с клиенти" в отчета за финансовото състояние;
- актив (и съответна корекция на стойността на продажбите) за правото на Дружеството да получи продуктите обратно от клиента при удовлетворяване на задължението за възстановяване. Този актив се представя към статията „активи по договори с клиенти" в отчета за финансовото състояние.

Гаранции

В общият случай Дружеството предоставя (в съответствие с договора, законодателството и обичайните си търговски практики) гаранция във връзка с продажбата на стока или услуга.

Ако клиентът има опцията да закупи отделно гаранция (например, когато гаранцията е договорена отделно и има отделна цена), гаранцията е отделна услуга, тъй като Дружеството обещава да предостави услугата на клиента в допълнение към продукта по

договора. При такива обстоятелства Дружеството отчита гаранцията като задължение за изпълнение и разпределя част от цената на сделката към това задължение за изпълнение.
Ако клиентът не разполага с възможността да закупи отделно гаранцията, Дружеството отчита гаранцията в съответствие с МСС 37, освен ако обещаната гаранция или част от обещаната гаранция предоставя на клиента услуга, в допълнение към увереността, че продуктът съответства на уговорените в договора спецификации.

ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ

Първоначално признаване и оценяване

Дружеството признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, само когато Дружеството става страна по договорните клаузи на съответния финансов инструмент. При първоначално признаване Дружеството признава всички финансови активи и финансови пасиви по справедлива стойност. Справедливата стойност на даден финансов актив/пасив при първоначалното му признаване обикновено е договорната цена. Договорната цена за финансови активи/пасиви, освен тези, които са класифицирани по справедлива стойност презпечалбата или загубата, включва разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването/издаването на финансовия инструмент. Разходите по сделката, направени при придобиването на финансов актив и издаването на финансов пасив, класифицирани по справедлива стойност презпечалбата или загубата се отчитат незабавно като разход.
Дружеството признава финансови активи, използвайки датата на сетълмент на сделката, като по този начин един актив се признава в деня, в който е получен от Дружеството и се отписва в деня, в който е предоставен от Дружеството.

Последваща оценка на финансови активи

Последващата оценка на финансовите активи зависи от тяхната класификация при първоначалното им признаване като активи. Дружеството класифицира финансовите активи в една от следните категории:
1.Оценявани по амортизирана стойност, 2. Оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и 3. Оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.
Класификацията се определя на база бизнес модела за управление на дадения клас финансови активи и договорните характеристики на паричните потоци. Инвестиции, държани от Дружеството с цел получаване на печалба от краткосрочни продажби или обратни покупки, се класифицират като финансови активи, държани за търгуване. Инвестиции в дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци, се класифицират като финансови активи, отчитани по амортизирана стойност. Инвестиции в дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и продажба се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел събиране на договорените парични потоци и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва се отчитат по амортизирана стойност. След първоначалното признаване активите се отчитат по амортизирана стойност.
Отчитането по амортизирана стойност изисква прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Амортизираната стойност на финансов актив е стойността по която финансовият актив е отчетен първоначално, намалена с погашенията по главницата плюс или минус натрупаната амортизация с използване на метода на ефективния лихвен

процент на всяка разлика между първоначалната стойност и стойността на падеж и намалена с обезценката.
В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, инвестиции, държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
Дългови инструменти, които Дружеството държи в рамките на бизнес модел с цел както събиране на договорените парични потоци така и продажба на актива и при които договорните парични потоци пораждат плащания единствено на главница и лихва, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. След първоначалното признаване активът се оценява по справедлива стойност с отчитане на промените в справедливата стойност в преоценъчния резерв на инвестициите в ценни книжа (друг всеобхватен доход). Когато дълговият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в друг всеобхватен доход се прехвърлят в печалбата или загубата.
В тази категория могат да попаднат следните финансови активи на Дружеството, в зависимост от избрания бизнес модел и характеристиките на паричните потоци от тях: търговски вземания, кредити и заеми, вземания по лизингови договори, вземания по предоставени депозити, вземания по цесии, вземания, придобити чрез цесии, кредити и заеми, придобити чрез цесии, финансови активи, дългови инструменти, които са на разположение за продажба.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата
Тази категория финансови активи, се разделя на две подкатегории: финансови активи, държани за търгуване и финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории. Даден финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в кратък срок или договорните му характеристики не отговарят на условието да пораждат плащания единствено на главница и лихва. Деривативите също се категоризират като държани за търгуване, освен ако не са определени за хеджиращи инструменти. Тези финансови активи могат да бъдат дългови или капиталови инструменти.

Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход
Дружеството може да направи неотменим избор да признава промените в справедливата стойност в инвестициите в капиталови инструменти в друг всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата. Печалбите или загубите от промени в справедливата стойност ще се представят в друг всеобхватен доход и няма да могат да се прекласифицират в печалбата или загубата. Когато капиталовият инструмент се отпише, натрупаните печалби или загуби признати в другия всеобхватен доход направо се прехвърлят в други резерви и неразпределена печалба.

Обезценка на финансови активи
Моделът за обезценка „очаквани кредитни загуби" се прилага за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, с изключение на инвестиции в капиталови инструменти и договорни активи. Съгласно МСФО 9, загубите се измерват по една от двете бази: 1. очаквани кредитни загуби за следващите 12 месеца след датата на финансовия отчет или 2. очакваните кредитни загуби за целия срок на финансовите активи. Първата база се прилага когато кредитния риск не е нарастнал значително от датата на първоначално признаване до датата на финансовия отчет (и кредитния риск е нисък към датата на

финансовия отчет), в обратния случая се прилага втората база. Дружеството прилага втората база за търговските вземания и договорните активи (независимо дали са със или без значителен финансов компонент). Нарастването на кредитния риск се следи и определя на база информация за рискови фактори като наличие на просрочие, значително влошаване на финансовото състояние на длъжника и други.
Само за търговски вземания балансовата стойност се намалява, чрез използване на транзитна сметка и последващото възстановяване на отписаните преди това суми се кредитира срещу тази транзитна сметка. Промените в балансовата стойност на транзитната сметка се признават в печалба или загуба.
За всички други финансови активи балансовата сума се намалява с размера на загубата от обезценка.
За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, ако в следващ период сумата на загубата от обезценката намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват (или директно, или чрез коригиране на коректривната сметка за търговски вземания) в печалбата или загубата. Въпреки това възстановяването не може да води до балансова стойност на финансовия актив, която да надвишава онази амортизирана стойност, която би била на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Отписване на финансови активи
Финансов актив се отписва от Дружеството, когато договорните права върху паричните потоци от този актив падежират или когато Дружеството е прехвърлило тези права чрез сделка, при която всички съществени рискове и изгоди, произтичащи от собствеността на актива се прехвърлят на купувача. Всяко участие във вече прехвърлен финансов актив, което Дружеството запазва или създава, се отчита самостоятелно като отделен актив или пасив.
В случаите когато Групата е запазила всички или по-голяма част от рисковете и изгодите свързани с активите, последните не се отписват от отчета за финансовото състояние (пример за такива сделки са репо сделките – продажба с уговорка за обратно изкупуване).
При сделки, при които Дружеството нито запазва, нито прехвърля рисковете и изгодите, свързани с финансов актив, последният се отписва от отчета за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Дружеството е загубило контрол върху него. Правата и задълженията, които Дружеството запазва в тези случаи се отчитат отделно като актив или пасив. При сделки, при които Дружеството запазва контрол върху актива, неговото отчитане в отчета за финансовото състояние продължава, но до размера определен от степента, до която Дружеството е запазило участието си в актива и носи риска от промяна в неговата стойност.

Последваща оценка на финансови пасиви
Последващата оценка на финансовите пасиви, зависи от това как те са били класифицирани при първоначално признаване. Дружеството класифицира финансовите си пасиви в една от следните категории:

Пасиви, отчитани по справедлива стойност презпечалбата или загубата
Пасивите се класифицират в тази категория, когато те принципно са държани с цел продажба в близко бъдеще (търговски задължения) или са деривативи (с изключение на дериватив, който е предназначен за и е ефективен хеджиращ инструмент) или отговаря на условията за попадане в тази категория, определени при първоначалното признаване. Всички промени в справедливата стойност, отнасящи се до пасиви, отчитани по справедлива стойност презпечалбата или загубата се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход към датата, на която възникват.

Пасиви, отчитани по амортизирана стойност

Всички задължения, които не са класифицирани в предишната категорията попадат в тази категория. Тези задължения се отчитат по амортизирана стойност посредством метода на ефективния лихвен процент.
Елементите, класифицирани като търговски и други задължения обикновено не се оценяват отново, тъй като задълженията са известени с висока степен на сигурност и уреждането е краткосрочно.
В тази категория обикновено попаднат следните финансови пасиви на Дружеството: търговски задължения, кредити и заеми, задължения по лизингови договори, задължения по получени депозити, задължения по цесии.

Привилегировани акции
Те се класифицират като задължения в съответствие с тяхното съдържание отколкото с тяхната правна форма. Преференциалните акции представляват финансови пасиви, класифицирани в категорията „други задължения" и поради тази причина се отчитат по амортизиранастойност. Дивидентите по преференциални акции се класифицират като разход за лихви.

Отписване на финансови пасиви
Дружеството отписва финансов пасив, когато договорните задължения по него се погасят, изтекат или бъдат отменени.
Разликата между балансовата стойност на отписания финансов пасив и изплатената престация се признава в печалбата или загубата.

Лихви, дивиденти, загуби и печалби
Лихви, дивиденти, загуби и печалби, свързани с финансов инструмент или компонент, който е финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Разпределенията за притежателите на инструменти на собствения капитал се признават директно в собствения капитал.
Разходите по операцията за капиталова сделка се отразяват счетоводно като намаление на собствения капитал.
Класификацията на финансов инструмент като финансов пасив или инструмент на собствения капитал определя дали лихвите, дивидентите, загубите и печалбите, свързани с този инструмент, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата. Плащанията на дивиденти за акции, изцяло признати като пасиви, се признават като разходи по същия начин както лихви по облигация. Печалбата и загубата, свързана с обратни изкупувания или рефинансиране на финансови пасиви, се признава в печалбата или загубата, докато обратните изкупувания или рефинансирането на инструменти на собствения капитал се признават като промени в собствения капитал. Промените в справедливата стойност на инструмента на собствения капитал не се признават във финансовите отчети.
Разходите при издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал се отчитат в капитал, например при капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал.
Разходи по сделка, които са свързани с емитирането на съставен финансов инструмент, се разпределят към пасивния и капиталовия компонент, пропорционално на разпределението на постъпленията. Разходите по сделка, които са съвместно свързани с повече от една сделка (например разходите за съвместно предлагане на някои акции и котиране на други акции на фондова борса), се разпределят между тези сделки, като се използва рационална и относима към сходни сделки база за разпределение.
Печалбите и загубите, свързани с промени в балансовата стойност на финансов пасив, се признават като приходи или разходи в печалбата или загубата дори когато се отнасят до инструмент, който включва право на остатъчен дял от активите на предприятието в замяна срещу парични средства или друг финансов актив.

Компенсиране на финансов актив и финансов пасив

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и в отчета за финансовото състояние се представя нетната сума когато:

- ✓ има юридически упражняемо право да компенсира признатите суми; и
- ✓ има намерение или да уреди на нетна база, или да реализира актив и едновременно с това да уреди пасив.

При счетоводното отчитане на прехвърлянето на финансов актив, който не отговаря на изискванията за отписване, Дружеството не компенсира прехвърления актив и свързания пасив.

Компенсирането на признат финансов актив и признат финансов пасив и представянето на нетната стойност се различават от отписването на финансов актив или финансов пасив.

Правото на компенсиране е юридическо право на длъжник по договор да уреди или по друг начин да елиминира цялата или част от сумата, дължима на кредитор, чрез приспадането от тази сума на сума, дължима от кредитора.

Ако има юридическо право да приспадне сума, дължима от трето лице, от сумата, дължима на кредитора, при условие че между трите страни съществува споразумение, в което ясно е установено правото на длъжника да извърши компенсирането, активите и пасивите се представят компенсирано.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, депозити и други краткосрочни високо ликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в определена сума пари и са предмет на незначителен риск от промени на стойността.

За целите само на отчета за паричните потоци, пари и парични еквиваленти включват банкови овърдрафти, платими при поискване. Тъй като характеристиките на подобни банкови споразумения са, че банковото салдо често се променя от положително до овърдрафт, те се считат за неразделна част от управлението на парите на Дружеството.

РАЗХОДИ ПО ЗАЕМИ

Разходите по заеми за финансиране на покупка и развитие на актив, който отговаря на условията за актив (т.е. актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба) се включват в стойността на актива до момента, до който активите са значително готови за употреба или продажба. Такива разходи по заеми се капитализират нетно от какъвто и да било инвестиционен доход получен от временното инвестиране на средства, които са в излишък.

В разходите по заеми, които подлежат на капитализация обикновено се включват разходите за лихви и такси, свързани с получените финансирания, ползвани за придобиването на отговарящи на условията активи.

В зависимост от конкретните нужди на Дружеството, отговарящи на условията активи могат да бъдат: материални запаси, машини, съоръжения, оборудване, сгради, които да се ползват в основната дейност на Дружеството, инвестиционни имоти, нематериални активи.

В случаите, в които Дружеството ползва финансирания като цяло, които се ползват не само за придобиване на отговарящи на условията активи или с едно получено финансиране се придобиват няколко отговарящи на условията активи, размерът на разходите по заеми, които допустими за капитализиране се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по съответния актив. Процентът на капитализация е средно претеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Дружеството, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Размерът на разходите по заеми, които Дружеството капитализира през един период, не трябва да превишава размера на разходите по заеми, извършени през този период.

Началната дата на капитализиране на разходите по заеми е датата, на която Дружеството за първи път удовлетвори следните условия:

- извърши разходите за актива;
- извърши разходите по заемите;
- предприеме дейности, необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Капитализирането на разходите по заеми се преустановява за дълги периоди, през което е прекъснато активното подобрение на отговарящ на условията актив.
Дружеството прекратява капитализацията на разходите по заеми, когато са приключени в значителна степен всички дейности, необходими за подготвянето на отговарящия на условията актив за предвижданата употреба или продажба
Всички други разходи по заеми се признават в печалба или загуба в периода, през който са възникнали.

ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ДАРЕНИЯ

Правителствените дарения се признават, когато са изпълнени условията за получаването и съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено. Дарения, свързани с активи са отнасят първоначално като отсрочен приход и след това се отразяват в печалба или загуба на системна и разумна база през времето на полезния живот на съответните активи. По-голямата част на даренията са с цел да подпомогнат покупката на съоръжения и машини. Дарения свързани с доходи се приспадат при отчитане на съответния разход.
Правителствени дарения, които се получават като компенсация за разходи или загуби вече натрупани или с цел оказване на непосредствена финансова подкрепа на Дружеството, за които не се очакват бъдещи разходи се признават в печалба или загуба за периода, през който те станат изискуеми.
Когато безвъзмездните средства са свързани с неамортизируеми активи и има изискване за изпълнението на определени задължения приходите се признават в печалбата или загубата през периодите, когато се поемат разходите свързани с изпълнението на задълженията.
Опростим заем от държавата се третира като безвъзмездни средства, предоставени от държавата, когато има приемлива гаранция, че дружеството ще изпълни условията за опростяване на заема.
Ползата на правителствен заем с лихва под пазарния процент се третира като безвъзмездни средства, предоставени от държавата. Ползата от лихвата под пазарния процент се оценява като разликата между началната балансова стойност на заема, определена съгласно МСС 39 и получените постъпления. Ползата се отчита като приход от финансиране.

СДЕЛКИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

Паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се превалутират във функционалната валута на Дружеството с помощта на обменните курсове на датата на отчитане. Печалбите и загубите, произтичащи от промените в обменните курсове след датата на сделката се признават в печалба или загуба (освен когато са отсрочени в друг всеобхватен доход като хедж на паричен поток).
Непаричните активи и пасиви, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута се превалутират по обменния курс на датата на транзакцията. Разликите, възникнали от превалутиране по непарични позиции, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута (например капиталови инструменти на разположение за продажба) се превалутират, като се използват обменните курсове на датата, когато се определя справедливата стойност.
Паричните позиции в чуждестранна валута се преизчисляват, използвайки заключителния курс. Непаричните позиции, които се водят по историческа цена в чуждестранна валута се преизчисляват, използвайки обменния курс към датата на

сделката. Непаричните позиции, които се оценяват по справедлива стойност във валута, се преизчисляват посредством обменните курсове към датата на оценка на справедливата стойност.

ПЕНСИОННИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПО СОЦИАЛНОТО И ТРУДОВО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ) и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от „Кодекса за социално осигуряване" (КСО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване през 2019г., е както следва:

За периода 01.01.2019г. – 31.12.2019г.

- 32,30% (разпределено в съотношение работодател:осигурено лице 18,52:13,78) за работещите при условията на трета категория труд;
- 42,30% (разпределено в съотношение работодател:осигурено лице 28,52:13,78) за работещите при условията втора категория;
- 47,30% (разпределено в съотношение работодател:осигурено лице 33,52:13,78) за работещите при условията първа категория.

В допълнение, изцяло за своя сметка работодателят прави осигурителна вноска за фонд "ТЗПБ", която е диференцирана за различните предприятия от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на дружеството.

Няма промени в размера на осигурителните вноски за 2019г.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружествата в качеството им на работодател се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд "Пенсии", фонд "ОЗМ", фонд "Безработица", фонд "ТЗПБ", както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Дружествата осигуряват всяко наето лице, на основата на сключен договор с дружество за доброволно здравно осигуряване, за доболнични и болнични медицински услуги.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор следните обезщетения:

- неспазено предизвестие – за периода на неспазеното предизвестие;
- поради закриване на дружеството или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – от една брутна месечна работна заплата;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – в размер на брутното възнаграждение на работника за два месеца при условие, че има най-малко пет години трудов стаж и не е получавал обезщетение на същото основание;
- при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството;

- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката не се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване.

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на лица от персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в съответното предприятие може да варира между 2 и 6 брутни месечни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на отчета, по която те се представят в отчета за финансовото състояние коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им включва признатите актюерски печалби и загуби – в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

ДАНЪЦИ ВЪРХУ ДОХОДА И ДДС

Дължимият текущо данък се изчислява с помощта на данъчните ставки в сила или приетите за действащи ставки към датата на отчитане. Облагаемата печалба се различава от счетоводната печалба или защото някои доходи и разходи се считат за облагаеми или данъчно признати или защото времето, за което те са били облагаеми или данъчно признати се различава при тяхното данъчно и счетоводно третиране.

Посредством пасивния метод в отчета за финансовото състояние, отсрочен данък се признава за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите в отчета за финансовото състояние и съответната данъчна основа, с изключение на репутацията, която не е призната за данъчни цели, както и за временни разлики, възникнали при първоначално признаване на активи и пасиви, които не влияят върху облагаемата или счетоводна печалба.

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода, когато активът се реализира или пасивът се уреди въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или влезли в сила, в значителна степен, към датата на отчета.

Активи по отсрочени данъци се признават само до степента, до която Дружеството счита за вероятно (т.е. е по-вероятно) да е налице облагаема печалба, за да се реализира актив от същата данъчна група (юрисдикция).

Отсрочените данъчни активи и пасиви се приспадат само тогава, когато има законово право да приспадат текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно дружество и намерението на Дружеството е да уреди сумата на нетна база.

Разходът за данъци за периода, включва текущ и отсрочен данък. Данък се признава в отчета за печалбата или загубата или другия всеобхватен доход, с изключение на случаите, в които той произтича от сделки или събития, които се признават в друг всеобхватен доход или директно в капитал. В този случай, данъкът се признава в друг всеобхватен доход или съответно директно в собствения капитал. Когато данъкът възниква от първоначалното отчитане на бизнес комбинация, той се включва при осчетоводяването на бизнес комбинацията.

Данък върху добавената стойност (ДДС)
Приходите, разходите и активите се признават нетно от ДДС, с изключение на случаите, когато:

- ✓ ДДС, възникващ при покупка на активи или услуги, не е възстановим от данъчните власти, в който случай ДДС се признава като част от цената на придобиване на актива или като част от съответната разходна позиция, както това е приложимо; и
- ✓ вземанията и задълженията, които се отчитат с включен ДДС.

Нетната сума на ДДС, възстановима от или дължима на данъчните власти се включва в стойността на вземанията или задълженията в отчета за финансовото състояние.

ПРОВИЗИИ

Когато на датата на отчитане Дружеството има сегашно задължение (правно или конструктивно), като резултат от минало събитие и е вероятно, че Дружеството ще погаси това задължение, т.е. ще възникне изходящ паричен поток, се прави провизия в отчета за финансовото състояние. Провизии се правят като се използва най-добрата приблизителна оценка на сумата, която ще е необходима за погасяване на задължението и се дисконтират до сегашна стойност с помощта на дисконтов процент (преди данъци), който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и специфичните за задължението рискове. Промените в приблизителните оценки се отразяват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход през периода, в който възникват. Провизиите по гаранции се измерват с помощта на вероятностни модели, базирани на минал опит. Провизиите за преструктуриране се признават само след като засегнатите страни са били информирани за формалния план за преструктуриране.

КАПИТАЛ

Капиталовите инструменти са договори, които пораждат остатъчен интерес в нетните активи на Дружеството. Обикновените акции се класифицират като капитал. Капиталовите инструменти се признават по сумата на получените постъпления, нетно от разходите, пряко свързани с транзакцията.

Собствени акции
Разходите за закупените собствени акции се представят като намаление в собствения капитал в отчета за финансовото състояние. Когато собствените акции се продават или преиздават, те се кредитират в капитала. В резултат на това, печалби или загуби от собствени акции не се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Справедлива стойност е: „цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката".
Справедливата стойност при първоначално признаване като цяло се равнява на цената на сделката освен в случаите, в които:

- ✓ Сделката е между свързани лица;
- ✓ Сделката е сключена по принуда или при форсмажорни обстоятелства;
- ✓ Пазарът на който се е случила сделката е различен от основния или най-изгодния пазар;
- ✓ Разчетната единица, представена от цената на сделката, се различава от отчетната единица за актива или пасива, който се оценява по справедлива стойност.

Определяне на справедлива стойност при пазари с ниско ниво на активност:
При пазари с ниско ниво на активност:

- ✓ Определянето на справедлива стойност зависи от фактите, обстоятелствата и характеристиките на пазара и изисква значителна преценка от страна на оценителя;
- ✓ Сделките и котировките могат да не са представителни за определяне на справедлива стойност;
- ✓ Необходим е допълнителен анализ върху сделките и котировките. Ако е необходимо те могат да бъдат коригирани, за да дават по-ясна картина при определянето на справедливата стойност.

Вземат се предвид характеристиките на активен пазар, който участник на пазара ще вземе предвид на датата на оценката, като:

- Предполага уговорена сделка между участниците на пазара към датата на оценяване по текущите пазарни условия;
- Предполага сделката да бъди извършена на основния пазар, в противен случай на най-изгодния пазар;
- За нефинансов актив се взема предвид неговата най-ефективна или висока употреба;
- За пасив отразява риска при неизпълнение, включително собствения кредитен риск.

Използване с цел максимизиране на стойността, е онова използване на актив, от пазарните участници, което максимизира стойността на актива, и което е:

- Физически възможно;
- Правно допустимо;
- Финансово осъществимо.

Използването с цел максимизиране на стойността обикновено е идентично с (но не винаги) текущата употреба.
Ако няма основен пазар, изходната сделка се извършва в най-изгодния пазар, т.е. на пазара, които максимизира сумата, която ще се получи при продажбата на актива и свежда до минимум на сумата, която би била платена за прехвърляне на пасива (най-ликвидния пазар за Активи/Пасиви).
Основните и най-изгодните пазари са едни и същи в повечето случаи.
Премии/отстъпки се съдържат в Справедливата Стойност (СС), ако те отразяват характеристика на актива/пасива, която участниците на пазара ще вземат предвид при сделка с активен пазар.
Прилагането на блокиращ фактор е забранено – блокиращ фактор: корекция на котирана цена на активен пазар, защото нивото при нормална дневна търговия на пазара не е достатъчно да абсорбира количествата притежавани от дружеството.
Ако пазарната активност спада се използват методи за оценяване.
Когато има наблюдаема пазарна дейност:

- ✓ Когато има спад в наблюдаемата пазарна дейност;
- ✓ Когато обикновено няма проследима пазарна дейност;
- ✓ Фокусът е върху това дали цените при сделките са сформирани в резултат на обичайна дейност (не продажби при ликвидация или бедствие); активността на пазара не е задължителен фокус.

Същите принципи са приложими за финансови и нефинансови Активи/Пасиви.
Дружеството използва подходящи според обстоятелствата методи заостойностяване, за които има достатъчно налични данни за оценяване насправедливата стойност, като

използва максимално съответните наблюдаемихипотези и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите.
Подход на пазарните сравнения – използват се цени и друга полезна информация, генерирана от пазарни сделки с идентични или сравними (т.е. подобни) Активи/Пасиви.
Подход на базата на разходите – отразява актуалната сума, която би се изисквала текущо, за да се замени годността на актива (често наричана текуща цена за подмяна).
Подход на базата на доходите – превръща бъдещи суми (например парични потоци или приходи и разходи) в единна текуща (т.е. сконтирана) сума, която отразява текущите пазарни очаквания за тези бъдещи суми.
Всички активи и пасиви, за които се измерва справедливата стойност или оповестени във финансовите отчети се категоризират в йерархията на справедливата стойност, описана по-долу, на базата на най-ниското ниво вход, който е от значение за оценяването на справедливата стойност като цяло.
Йерархията на справедливите стойност се категоризира в три нива на хипотези, използвани при методите за оценяване на справедливата стойност. Категоризацията е в различни нива в йерархията на справедливата стойност на базата на степента, в която входящите данни за измерването са наблюдавани и значението на входящите данни за оценяването на справедливата стойност в тяхната цялост. Йерархията на справедливите стойности предоставящи най-висок ранг на обявените (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (хипотези от 1-во ниво) и най-нисък - на ненаблюдаемите хипотези (хипотези от 3-то ниво). Нивата от йерархията са следните:
- Хипотези от 1-во ниво – обявени (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви, до които предприятието може да има достъп към датата на оценяване;
- Хипотези от 2-ро ниво - други хипотези освен включените в ниво 1 обявени цени за актив или пасив, които са наблюдаеми пряко или косвено;
- Хипотези от 3-то ниво - ненаблюдаеми хипотези за актив или пасив. Получени от техники за оценка, които включват входове за актива или пасива, които не се основават на пазарни данни (непазарни фактори).
Трансфери между различните нива на йерархия на справедливата стойност се признават от Дружеството в края на отчетния период, през който е настъпила промяната.

КРИТИЧНИ СЧЕТОВОДНИ ПРЕЦЕНКИ И ПРИБЛИЗИТЕЛНИ ОЦЕНКИ

При изготвянето на своите финансови отчети, Дружеството е направило значителни преценки, прогнози и предположения, които оказват влияние на балансовата стойност на някои активи и пасиви, доходи и разходи, както и друга информация, оповестена в пояснителните приложения. Дружеството периодично следи тези прогнози и предположения и се уверява, че те съдържат цялата необходима информация, налична към датата, на която се изготвят финансовите отчети. Въпреки това не пречи реалните цифри да се различават от направените оценки.
Преценките, прогнозите и предположенията, за които съществува значителен риск да причинят съществени корекции в балансовите суми на активите и пасивите, в рамките на следващата финансова година, са разгледани по-долу.

Метод на амортизация и полезен живот на дълготрайните активи

Амортизируемите дълготрайни активи на Дружеството включват неговите имоти, машини, съоръжения или оборудване, инвестиционни имоти и нематериални активи. При придобивате на нов амортизируем дълготраен актив, Дружеството определя неговите остатъчна стойност, метод на амортизиране и полезен живот. За определянето на всеки един от посочените показатели се ползват значителни счетоводни и несчетоводни преценки, като участие с тяхното определяне вземат както специалисти от Дружеството, които са много добре запознати със спецификите и характеристиките на отделните активи, така и ако е необходимо могат да бъдат ползвани външни за Дружеството специалисти, например специалисти от доставчика на съответния актив. При определянето на посочените

показатели се вземат предвид спецификите и характеристиките на актива, очакванията на ръководството на Дружеството за неговата употреба в дейността, местоположението, на което актива ще извършва своята работа и други фактори. Също така се вземат в предвид данни и фактори за подобни активи, които Дружеството вече притежава и експлоатира или за които могат да бъдат набавени надеждни външни данни. Взема се в предвид и опитът, натрупан в Дружеството през годините.

Тестове за обезценка на финансови активи

Финансов актив или група от финансови активи, различни от тези, които попадат в категорията на активи по справедлива стойност презпечалбата или загубата се оценяват за индикатори за обезценка в края на всеки отчетен период. Обезценкасе определя на база модела на „очакваните кредитни загуби".

По отношение на капиталови инвестиции, категоризирани като на разположение за продажба Дружеството смята, че тези активи за обезценени, когато е имало значителен или продължителен спад в справедливата им стойност под себестойност. Определянето на това, дали има „значителен" или „продължителен" изисква значителна преценка от страна на Ръководството.

Размерът на загубата от обезценка, признат за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност, е разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Определянето на възстановимостта на дължимите на Дружеството суми от страна на негови клиенти, заемополучатели и др. длъжници, включва определянето на това дали са налице някакви обективни доказателства за обезценка. Лошите вземания се отписват, когато се идентифицират доколкото е възможно обезценка и несъбираемост да се определят отделно за всеки елемент. В случаите, когато този процес не е възможен, се извършва колективна оценка на обезценка. В резултат начинът, по който индивидуални и колективни оценки се извършват и сроковете отнасящи се до идентифицирането на обективни доказателства за обезценка изискват значителни преценка и може да повлияят значително на балансовата сума на вземания на датата на отчитане.

Тестове за обезценка на нефинансови активи

Анализът за обезценка на репутация, материални и други нематериални активи изисква оценка на стойността в употреба на актива или на единицата генерираща парични потоци, към които са разпределени активите. Оценката на стойността в употреба се прави най-вече въз основа на дисконтираните модели на паричните потоци, които изискват Дружеството да направи оценка на очакваните бъдещи парични потоци от актива или от единицата генерираща парични потоци, а също и да се избере подходящ дисконтов процент за да се изчисли настояща стойност на паричните потоци.

Нетната реализуема стойност на материалните запаси

Определянето на обезценка при материалните запаси включва процес на оценка. Балансовата стойност на материалните запаси се обезценява до нетната реализуема стойност, когато тяхната себестойност вече може да не бъде възстановяема – например, когато материалните запаси са повредени или остарели изцяло или частично или има спад в продажните им цени. Във всеки случай нетната реализуема стойност представлява най-добрата оценка на възстановимата стойност и се основава на най-сигурните съществуващи към датата на отчета данни и присъщо включва оценки относно бъдещите очаквания за реализуема стойност. Критериите за определяне на размера на обезценката или отписването се основават на анализ за стареене, техническа оценка и последващи събития. По принцип такъв процес на оценка изисква значителни преценка и може да повлияе на балансовата сума на материалните запаси към датата на отчета.

Приблизителна оценка за отсрочени данъци

Признаването на отсрочените данъчни активи и пасиви включва съставянето на серия от допускания. Например Дружеството трябва до оцени времето на възстановяване на временни разлики, дали е възможно временните разлики да не бъде възстановени в предвидимо бъдеще или доколко данъчните ставки се очаква да се прилагат за периода, когато активът ще се реализира или пасивът ще се уреди.

Що се отнася до отсрочени данъчни активи, реализирането им в крайна сметка зависи от облагаемия доход, който ще е на разположение в бъдеще. Отсрочените данъчни активи се признават само когато е вероятно, че ще има облагаема печалба, срещу която може да се усвои отсроченият данъчен актив и е вероятно, че Дружеството ще реализира достатъчно облагаем доход в бъдещи периоди, за да оползотвори намалението при плащането на данък. Това означава, че Дружеството прави предположения за данъчното си планиране и периодично ги оценява повторно, за да отразяват промяната в обстоятелствата, както и данъчни разпоредби. Освен това измерването на отсрочен данъчен актив или пасив отразява начина, по който дружеството очаква да възстанови балансовата стойност на актива или уреди пасива.

Провизии

Провизиите могат да бъдат разграничени от другите пасиви, защото съществува несигурност относно проявлението им във времето и сумата на сделката. По-типичните провизии, които се отразяват от Дружеството произтичат от задълженията на производителя по гаранции, възстановявания насуми, добросъвестно изпълнение на договори, неуредени спорове и бизнес преструктуриране.

Признаването и оценката на провизиите изискват от Дружеството да направи преценка относно вероятността (ако събитието е по-вероятно, отколкото да не настъпи) изходящ поток от ресурси да се изискват за погасяване на задължение и дали би могла да се даде надеждна оценка на сумата на задължението.

Освен това счетоводната политика на Дружеството изисква признаването на най-добрата оценка на сумата, която ще се изисква за погасяване на задължението и оценката може да се основава на информация, която показва диапазон от стойности. Тъй като признаването се основава на сегашната стойност, то включва съставяне на предположения при адекватна дисконтова ставка, с цел да отрази при подходящ дисконтов процентспецифичните за задължениеторискове.

В частност що се отнася до провизиите при преструктуриране, изисква се значителна субективна преценка, за да се определи дали задължаващо събитие е настъпило. Всички налични доказателства трябва да бъдат оценени за да се определи дали е достатъчно подробен плана за да създаде валидно очакване за ангажимента на ръководството относно преструктурирането – тоест да се започне изпълнение на плана за преструктуриране или да се обявят основните му характеристики пред онези, които ще са засегнати от него.

Провизии за гаранции

Провизиите за разходи, свързани с гаранции се признават, когато продуктът бъде продаден или услугата предоставена. Първоначалното признаване се базира на историческия опит. Първоначалната приблизителна оценка на разходите свързани с гаранции се преразглежда ежегодно.

Провизии за преструктуриране

Провизии за преструктуриране се признават единствено, когато са удовлетворени общите критерии за признаване на провизии. В допълнение Дружеството трябва да следва подробен план за въпросния бизнес или част от него, местоположението и броя на засегнатите служители, подробна приблизителна оценка на свързаните разходи и съответния времеви график. Засегнатите служители трябва да имат валидно очакване, че преструктурирането ще се извърши или, че изпълнението вече е стартирало.

Когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява, когато е уместно специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране увеличението на провизията в резултат на изминалото време се представя като финансов разход.

Условни активи и пасиви

Условните пасиви на Дружеството не са признати, но са оповестени, освен ако възможността за изходящ поток на ресурси съдържащ икономически ползи е отдалечен във времето.

Условните пасиви представляват възможни задължения, възникващи от минали събития, чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития не изцяло в рамките на контрола на юридическото лице. Те не се признават защото не е вероятно, че изходящ поток от ресурси ще бъде необходим за покриване на задължението и сумата на задължението не може да бъде оценена с достатъчна надеждност.

Неизбежно определянето на условен пасив изисква значителни преценка от страна на ръководството.

Дружеството не признава условните активи. Те обикновено възникват от непланирани или други неочаквани събития, които пораждат възможност в Дружеството да постъпи входящ поток икономически ползи. Условните активи не се признават във финансовите отчети, тъй като това може да има за резултат признаването на доход, който може никога да не бъде реализиран.

Актюерски предположения за дефинирани планове при пенсиониране

Плановете за доходи могат да бъдат сложни понеже се изискват актюерски предположения, за да се определи размера на задължението и разхода. Възможно е фактическите резултати да се различават от предполагаемите резултати. Тези разлики са известни като актюерски печалби и загуби. Задълженията по дефинирани/конкретни доходи се измерват с помощта на метод за кредит на прогнозните единици, според който Дружеството трябва да направи надеждна оценка на размера на обезщетенията, които са спечелени в замяна на предоставени услуги в текущия и предходни периоди, използвайки актюерски техники.

В допълнение в случаите, когато се финансират плановете за дефинирани доходи, Дружеството трябва да определи справедливата стойност на активите по плана, на базата на очакваната възвръщаемост от активите по плана, който се изчислява, като се използва прогнозната дългосрочна норма на възвръщаемост.

В резултат методът за кредит на прогнозните единици включва поредица от актюерски преценки. Тези предположения включват демографски предположения като смъртност, оборот, пенсионна възраст и финансови предположения като проценти на отстъпка, нива на заплатите и доходите. Тези предположения са предмет на преценки и могат да се развият съществено различно от очакваното и поради това може да доведат до значително въздействие върху задълженията по дефинирани конкретни доходи.

Плащанията на базата на акции

Плащанията се оценяват по справедлива стойност на датата на тяхното предоставяне. За опции за акции, предоставени на заети лица в много случаи пазарните цени не са налични и следователно справедливата стойност на опциите се оценява чрез прилагането на модел за ценообразуване на опции. Моделите за ценообразуване изискват въвеждането на данни като очаквана променливост в цената на акцията, очаквани дивиденти или безрисков лихвен процент за живота на опцията. Общата цел е да се постигне приближаване до очакванията, които биха били отразени в една текуща пазарна или договорена разменна цена за опцията. Тези предположения са предмет преценки и може да се окаже се различават съществено от очакваното.

Справедлива стойност е определена към датата на предлагане на капиталовите инструменти.Оценката на броя на капиталовите инструменти, които се очаква да породят права е ревизирана от Дружеството в края на всеки отчетен период чрез сетълмент. Преразглеждане на първоначалните оценки ако има такава се признава в печалбата или загубата така, че кумулативният разход включва ревизираните оценки, със съответните корекции на резерва за капиталови доходи.

Задължение за извеждане от експлоатация

Провизията за разходи за извеждане от експлоатация е свързана с изграждането на производствени съоръжения от различен тип, например за производство на материали, забавящи разпространението на пожари. Разходите за извеждане от експлоатация са провизирани по сегашната стойност на плащанията, които се очаква да бъдат направени за уреждане на задължението и се признават като част от стойността на съответния актив.

Бъдещите парични потоци са дисконтирани като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните рискове за задължението за извеждане от експлоатация. Разгръщането на провизията в резултат на изминалото време, се признава като разход в периода, за който се отнася и се представя като финансов разход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Очакваните бъдещи разходи за извеждане от експлоатация се подлагат на преглед ежегодно и се коригират, както е необходимо. Промените в очакваните бъдещи разходи или в използваната норма на дисконтиране, се отразяват като увеличение или намаление в цената на придобиване на актива.

Емисии на парникови газове

Дружеството получава безплатни права на емисии в някои европейски държави в резултат на Европейските схеми за търговия с квоти за емисии. Правата се получават веднъж годишно и в замяна на това Дружеството трябва да предаде права равни на нейните действителни емисии. Дружеството е възприело политика за прилагане на подхода на нетния пасив по отношение на предоставените му права на емисии. Следователно, провизия се признава само тогава, когато действителните емисии надвишат предоставените и все още притежавани права на емисии. Провизията се признава като други оперативни разходи. Когато права на емисии се закупуват от други контрагенти те се отразяват по себестойност и се третират като право на възстановяване, посредством което те съответстват на задълженията за емисии и се преоценяват по справедлива стойност, като промените в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

ГРЕШКИ И ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Грешки по смисъла на МСС 8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят от ръководството на Дружеството. Въпреки това грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Дружеството коригира със задна дата съществените грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка.

В случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване със задна дата, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Към минималните сравнителни финансови отчети Дружеството представя трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния период, ако се прилага счетоводна политика със задна дата, прави се преизчисление със задна дата на статии или се прекласифицират статии във финансовите отчети и ако това оказва съществено влияние върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период. При наличие на такива обстоятелства се представят три отчета за финансовото състояние към:

- ✓ края на текущия период;
- ✓ края на предходния период; и
- ✓ началото на предходния период.

Датата на този встъпителен отчет за финансовото състояние съвпада с началото на предходния период, независимо от това дали финансовите отчети на Дружеството представят сравнителна информация за по-ранни периоди.

Когато от Дружеството се изисква и представя допълнителен отчет за финансовото състояние в съответствие се оповестява:

- ✓ характера на прекласифицирането;
- ✓ сумата на всяка статия или група статии, които са прекласифицирани;
- ✓ причината за прекласифицирането.

Може да възникнат обстоятелства при които е практически невъзможно да се прекласифицира сравнителна информация за конкретен предходен период, за да се постигне съпоставимост с текущия период. Възможно е в предходния период данните може да не са били събирани по начин, който позволява прекласифициране.

Когато прекласифицирането на сравнителна информация е практически невъзможно, дружеството оповестява причината, поради която не е прекласифицирана информацията и същността на корекциите, които е следвало да бъдат направени, ако сравнителната информация е била прекласифицирана.

Дружеството не представя пояснителните приложения, свързани с встъпителния отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

РЕКЛАСИФИКАЦИИ И ПРЕИЗЧИСЛЕНИЯ

Рекласификациите представляват промени в представянето на отделни позиции във финансовите отчети с цел постигане на по-вярно и честно представяне на информацията в тях. Тези рекласификации се правят ретроспективно, като се коригират началните салда на всеки засегнат елемент от отчета и се представя допълнителен отчет за финансовото състояние към началото на най-ранния сравнителен период.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА И СДЕЛКИ МЕЖДУ ТЯХ

Дружеството спазва изискванията на МСС 24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без разлика на това дали се прилага някаква цена.

III. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

1.1. Приходи

1.1.1. Нетни приходи от продажби

Вид приход	2019 г.	2018 г.
Приходи от договори с клиенти за продажби на продукция, в т.ч.:	**4 874**	**4 496**
Продажби на електроенергия	3 121	2 668
Продажби на топлоенергия	1 753	1 828
Приходи от договори с клиенти за продажби на стоки, в т.ч.:	**-**	**411**
Продажби на природен газ	-	411
Приходи от договори с клиенти за продажби на услуги, в т.ч.:	**94**	**110**
Продажби на други услуги	94	110
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти

Приходи от договори с клиенти по географски региони, в т.ч.:	2019 г.	2018 г.
Продажби в лицензионна територия – Разград, София	4 968	5 017
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по видове пазари, в т.ч.:	2019 г.	2018 г.
Продажби на вътрешен пазар	4 968	5 017
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по видове клиенти, в т.ч.:	2019 г.	2018 г.
Физически лица, като клиенти на топлинна енергия	1 498	1 569
Стопански организации, като клиенти на топлинна енергия	130	134
Бюджетни институции, като клиенти на топлинна енергия	202	235
„Енерго-Про Продажби" АД, като краен снабдител на електрическа енергия	3 121	2 668
Частни лица, като клиенти на природен газ	-	411
Приходи от наеми и комисионни	17	-
Общо топлоенергия	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по видове договори, в т.ч.:	2019 г.	2018 г.
Продажби на електроенергия	3 121	2 668
Продажби на топлоенергия	1 754	1 828
Такси дялово разпределение, еднократни услуги по лицензионната дейност	76	110

Продажби на природен газ	-	411
Приходи от наеми и комисионни	17	-
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по срок на договорите, в т.ч.:	**2019 г.**	**2018 г.**
Продажби по чл. 162, ал. 1 от ЗЕ за изкупуване на електрическа енергия от краен снабдител	3 121	2 668
Продажби по безсрочни договори с клиенти на топлинна енергия за срок до изтичане на лицензията – 2021 г.	1 498	1 938
Продажби по срочни договори на клиенти на топлинна енергия	332	-
Продажби по краткосрочен договор	-	411
Приходи от наеми и комисионни	17	-
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по срокове за прехвърляне на стокити или услугите, в т.ч.:	**2019 г.**	**2018 г.**
Продажби от електрическа енергия при прехвърляне с течение на времето	3 121	2 668
Продажби от топлинна енергия при прехвърляне с течение на времето	1 830	1 938
Продажби на природен газ, който се прехвърля в определен момент	-	411
Приходи от наеми и комисионни	17	-
Общо	**4 968**	**5 017**

Приходи от договори с клиенти по канали за продажба, в т.ч.:	**2019 г.**	**2018 г.**
Продажби от електрическа енергия на краен снабдител „Енерго-Про Продажби" АД	3 121	2 668
Продажби от топлинна енергия директно на крайни клиенти	1 754	1 828
Продажби от услуги за такси на дялов разпределител на крайни клиенти	76	110
Продажби на краен клиент	-	411
Приходи от наеми и комисионни	17	-
Общо	**5 968**	**5 017**

1.1.2. Други приходи

Други приходи, в т.ч.:	**2019 г.**	**2018 г.**
Неустойки за забавени плащания	35	34
Други приходи	18	4
Общо	**53**	**38**

1.2. Разходи

1.2.1. Разходи за използвани суровини, материали и консумативи

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Основни материали, горива за производство на енергия	3 589	3 484
Спомагателни материали и химикали	36	40
Горивни и смазочни материали	2	3
Материали за подръжка и ремонт на ДМА	74	44
Стопански инвентар	4	2
Работно облекло	2	2
Електрическа енергия	77	71
Вода	4	3
Офис материали и консумативи	2	1
Други материали	2	3
Общо	**3 792**	**3 653**

1.2.2. Разходи за външни услуги

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Нает транспорт	39	41
Сервизно обслужване и ремонти, в т.ч. Газово бутален двигател с генератор	53	46
Медийно обслужване и реклама	6	6
Граждански договори и хонорари	2	1
Застраховки	31	32
Охрана	12	12
Данъци и такси	-	2
Достъп произв. чл.104.ал.2. ЗЕ	11	-
Счетоводни усулуги и одит	65	57
Юридическо обслужване	8	8
Възнаграждения на СД	18	18
Пощенски услуги	6	6
Съобщителни и информационни услуги	55	51
Управление на персонала и трудова медицина	14	14
Метрологична проверка на уреди и физ. Хим. Анализи	11	10
Такси дялово разпределение и инкасова дейност	78	95
Балансиране на ел. енергия	2	
Други разходи за външни услуги	21	20
Обучение	6	5
Общо	**438**	**424**

1.2.3. Разходи за амортизации

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Разходи за амортизации на производствени	**433**	**316**
дълготрайни материални активи	418	304
дълготрайни нематериални активи	15	12
Разходи за амортизации на административни	**4**	**3**
дълготрайни материални активи	4	3
Общо	**437**	**319**

1.2.4. Разходи за персонала

Разходи за:	2019 г.	2018 г.
Разходи за заплати, в т.ч.:	**486**	**483**
на производствен персонал	325	341
на административен персонал	161	142
в т.ч. разходи по неизползвани отпуски	**3**	**14**
Разходи за осигуровки, в т.ч.:	**93**	**88**
на производствен персонал	64	64
на административен персонал	29	24
в т.ч. разходи по неизползвани отпуски	**1**	**3**
Общо	**579**	**571**

1.2.5. Разходи за обезценки на нефинансови активи

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Разходи от обезценка на материални запаси, призната в печалба или загуба	5	29
Общо	**5**	**29**

1.2.6. Други разходи

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Разходи за командировки	3	4
Разходи за представителни цели	2	-
Разходи по социална програма	47	44
Разходи за брак	3	1
Разходи за преобразуване в данъчната декларация	54	7
Отписани вземания	22	115
Неустойки по договори	155	302
Провизии	5	-
Разходи данъци върху разходите	2	2
Разходи за МДТ	17	17
Разход по Закона за енергетиката, чл.36е, ал.1, т.1	155	133
Разходи за лични нужди	15	11
Акцизна ставка, потребление на електрическа енергия	1	2
Такси	8	14
Лицензионни и браншови такси	11	11
Разходи свързани с опазване на околната среда	17	9
Неустойки/ недостик електрическа енергия	25	10
Трудова медицина	1	1
Други разходи	2	2
Общо	**545**	**683**

1.2.7. Суми с корективен характер

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Балансова стойност на продадени активи /нето/	**-**	**(383)**
Балансова стойност на продадени активи / природен газ/	-	(383)
Общо	**-**	**(383)**

1.2.8. (Разходи)/приходи за данъци от продължаващи дейности

Съгласно действащото законодателство печалбите се облагат с корпоративен данък в размер 10%. За изчисляване размера на отсрочените данъци е ползвана ставка 10%, която се очаква да е валидна при обратното проявление.

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Други компоненти на текущ данъчен разход	**(37)**	**(40)**
Разход/(приход) по отсрочени данъци, отнасяща се до възникването и обратното проявление на временни разлики	(37)	(40)
Общо	**(37)**	**(40)**

1.2.9. Нетни (загуби)/печалби от обезценка на финансови активи

Вид приход	2019 г.	2018 г.
Възстановена обезценка на търговски и други вземания, призната в печалба или загуба	1	42
Общо приход	**1**	**42**

Вид разход	2019 г.	2018 г.
Разходи от обезценка на търговски и други вземания, призната в печалба или загуба	-	374
Общо разход	**-**	**374**

Нетни (загуби)/печалби от обезценка на финансови активи	**1**	**(332)**

1.2.10. Финансови приходи и финансови разходи

Финансови приходи		
Вид приход	**2019 г.**	**2018 г.**
От операции с финансови инструменти	53	38
Общо	**53**	**38**

Финансови разходи		
Вид разход	**2019 г.**	**2018 г.**
Разходи за лихви, в т.ч.:	**29**	**84**
по заеми	29	84
От операции с финансови инструменти	**477**	**374**
Отрицателни курсови разлики, нетно	**1**	**1**
Други финансови разходи	**10**	**8**
Общо	**517**	**467**

Резултат от финансови сделки	**(464)**	**(429)**

Резултат от финансови сделки след нетни позиции	**(464)**	**(429)**

2. Индивидуален Отчет за финансовото състояние

2. Нетекущи активи

2.1. Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Към 31 декември 2019г. и 2018г. Имотите, машините съоръженията и оборудването включват:

	Земи	Сгради	Машини и обороудване	Съо-ръжения	Моторни Превозни средства	В процес на изграждане/придобиване	Активи с право на ползване (МСФО 16)	Други активи	Общо
Отчетна стойност									
Салдо към 31.12.2017	**62**	**358**	**4 934**	**1 011**	**32**	**94**		**40**	**6 531**
Постъпили		-	31	-	-	29		-	**60**
Излезли от употреба		-	(13)	-	-	(29)		-	**(42)**
Общо увеличения/ (намаления) за периода		-	18	-	-	-		-	**18**
Салдо към 31.12.2018	**62**	**358**	**4 952**	**1 011**	**32**	**94**		**40**	**6 549**
Постъпили			238	5		423	10	1	**677**
Излезли от употреба			(15)			(243)			**(258**
Увеличения в резултат от преоценка, които са признати в друг всеобхватен доход	1 600		1	1					**1 60**
Общо увеличения за периода	1 600		224	6		180	10	1	**2 02**
Салдо към 31.12.2019	**1 662**	**358**	**5 176**	**1 017**	**32**	**274**	**10**	**41**	**8 57**
Амортизация и обезценка									
Салдо към 31.12.2017		**209**	**3 247**	**496**	**31**	**-**		**36**	**4 01**
Амортизация за годината		13	262	28	1	-		3	**307**
Амортизация на излезли от употреба		-	(13)	-	-	-			**(13)**
Общо увеличения/ (намаления) за периода		13	249	28	1	-		3	**294**
Салдо към 31.12.2018		**222**	**3 496**	**524**	**32**	**-**		**39**	**4 31**

Амортизация за годината		14	362	41	3		1	1	**422**
Амортизация на излезли от употреба			(12)						**(12)**
Увеличения в резултат от преоценка, които са признати в друг всеобхватен доход		3							**3**
Намаление в резултат от преоценка, които са признати в друг всеобхватен доход		(83)	(498)	(124)	(4)				**(709**
Общо увеличения за периода		(66)	(148)	(83)	(1)		1	1	**(296**
Салдо към 31.12.2019		**156**	**3 348**	**441**	**31**	**-**	**1**	**40**	**4 01**
Балансова стойност									
Балансова стойност към 31.12.2018	**62**	**136**	**1 456**	**487**	**-**	**94**	**-**	**1**	**2 23**
Балансова стойност към 31.12.2019	**1 662**	**202**	**1 828**	**576**	**1**	**274**	**9**	**1**	**4 55**

Към 31.12.2019 г. и 31.12.2018 г. Дружеството е извършило преглед на активите, включени в Имоти, машини, съоръжения и оборудване, като не са установени условия за тяхната обезценка.
Към 31.12.2019 г. няма ограничения в правото на собственост на активи включени в имоти, машини и съоръжения.

2.2. Нематериални активи, различни от репутация

	Компютърен софтуер	**Общо**
Отчетна стойност		
Салдо към 31.12.2017	**136**	**136**
Излезли от употреба	9	**9**
Общо увеличения/(намаления) за периода	9	**9**
Салдо към 31.12.2018	**145**	**145**
Салдо към 31.12.2019	**145**	**145**
Амортизация и обезценка		
Салдо към 31.12.2017	**73**	**73**
Амортизация за годината	12	**12**
Общо увеличения/(намаления) за периода	12	12
Салдо към 31.12.2018	**85**	**85**
Амортизация за годината	15	**15**

Общо увеличения/(намаления) за периода	15	15
Салдо към 31.12.2019	**100**	**100**
Балансова стойност		
Балансова стойност към 31.12.2018	**60**	**60**
Балансова стойност към 31.12.2019	**45**	**45**

Нематериалните активи, които са напълно амортизирани и продължават да се ползват в дейността на Дружеството са с отчетна стойност в размер на 13 хил. лв.,
Към 31.12.2019г. и 31.12.2018г. е извършен преглед от ръководството на Дружеството, като не са установени условия за обезценка на нематериалните активи.

2.3. Активи по отсрочени данъци

Временна разлика, неизползвани данъчни загуби, неизползвани данъчни кредити	**31 декември 2018**		**Движение на отсрочените данъци за 2019**				**31 декември 2019**	
			увеличение		**намаление**			
	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък	Данъчна временна разлика	Отсрочен данък
Активи по отсрочени данъци								
Амортизации			102	10			102	10
Обезценки	403	40	4	1			407	41
Компенсируми отпуски	17	2	3				20	2
Доходи на ФЛ	7	1					7	1
Дългосрочни доходи на персонала	28	3					28	3
Общо активи по отсрочени данъци	**455**	**46**	**109**	**11**			**564**	**57**
Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизации	259	26			(259)	(26)	-	-
Преоценъчен разерв	-	-	707	71			707	71
Общо пасиви по отсрочени данъци	**259**	**26**	**707**	**71**	**(259)**	**(26)**	**707**	**71**
Отсрочени данъци (нето)	**196**	**20**	**(598)**	**(60)**	**259**	**26**	**(143)**	**(14)**

Текущи активи

2.4. Текущи материални запаси

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Текущи материални запаси, в т.ч.: /нето/	**162**	**177**
Основни материали	20	22
Резервни части	47	45
Горива и смазочни материали	128	139
Загуби от обезценки, които са признати в отчета за доходите	(33)	(29)
Общо	**162**	**177**

Сумата на материалните запаси призната като разход за текущият период		
Вид	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Материали	3 630	3 514
Стоки	-	383
Общо	**3 630**	**3 897**

2.5. Текущи търговски и други вземания

Вид текущи вземания	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Вземания от свързани предприятия, в т.ч.: /нето/	**49**	**9**
Вземания по предоставени аванси	49	9
Вземания от продажби, в т.ч.: /нето/	**967**	**1 152**
Вземания от продажби по договори с клиенти /по Общи условия/	1 053	1 286
Обезценки на вземания от продажби по договори с клиенти /по Общи условия/	(86)	(134)
Вземания по предоставени аванси, в т.ч.: /нето/	**1**	**4**
Вземания по предоставени аванси	1	4
Вземания по съдебни спорове, в т.ч.: /нето/	**82**	**150**
Вземания по съдебни спорове	370	390
Обезценки на вземания по съдебни спорове	(288)	(240)
Други вземания, в т.ч.: /нето/	**986**	**8**
Предплатени разходи	6	4
Предоставени гаранции и депозити	-	3
Вземания по застраховане	90	1
Общо	**1 195**	**1 323**

Възраст на обезценени вземания по договори с клиенти	**31.12.2019 г.**
Просрочие	
30-90 дни	2
90-180 дни	7
180-360 дни	32
360+ дни	274
Общо	**315**

2.6. Текущи данъчни активи

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Данък върху добавената стойност	116	-
Общо	**116**	**-**

2.7. Парични средства

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Парични средства в брой, в т.ч.:	**-**	**-**
В лева	-	-
Парични средства в разплащателни сметки, в т.ч.:	**74**	**42**
В лева	74	42
Общо	**74**	**42**
Балансова стойност на паричните средства	**74**	**42**

Дружеството счита, че паричните наличности са изложени на нисък кредитен риск.

Собствен капитал

2.8. Собствен капитал

2.8.1. Основен капитал

Вид акции	31.12.2019 г.			31.12.2018 г.		
	Брой акции	Стойност	Номинал	Брой акции	Стойност	Номинал
Безналични						
Налични, в т.ч.:	7 000 000	7 000	1	2 099	2 099	
Поименни	7 000 000	7 000	1	2 099	2 099	1
Общо:	**7 000 000**	**7 000**	**1**	**2 099**	**2 099**	**1**

Акционер	31.12.2019 г.			31.12.2018 г.			
	Брой акции	Стойност	% Дял	Брой акции	Стой-ност	Платени	% Дял
Овергаз Холдинг АД	6 999 999	7 000	99,9999%	2 099	2 099	2 099	100%
Овергаз Директ ООД	1	-	0,0001%	-	-	-	-
Общо:	**7 000 000**	**7 000**	**100%**	**2 099**	**2 099**	**2 099**	**100%**

2.8.2. Резерви

	Общи Резерви	Резерв от преоценки	Други Резерви	Всичко
Резерви към 31.12.2017 г.	**91**	**527**	**(11)**	**607**
Резерви към 31.12.2018 г.	**91**	**527**	**(11)**	**607**
Преоценка на активи	-	2 232	-	2 232
Резерв на измервания на планове с дефинирани доходи	-	-	(11)	(11)
Резерви към 31.12.2019 г.	**91**	**2 759**	**(22)**	**2 828**

Резервите включват актюерската загуба за предходня периода върху задължението на предприятието за изплащане на дефинирани доходи на персонала.

2.8.3. Финансов резултат

Финансов резултат	Стойност
Печалба към 31.12.2017 г.	**4**
Печалба към 31.12.2018 г.	**4**
От преоценъчен резерв	5
Печалба към 31.12.2019 г.	**9**
Загуба към 31.12.2017 г.	**(3 337)**
Увеличения от:	
Загуба за годината - 2018	(1 728)
Загуба към 31.12.2018 г.	**(5 065)**
Увеличения от:	
Загуба за годината - 2019	(1 201)
Загуба към 31.12.2019 г.	**(6 266)**
Финансов резултат към 31.12.2017 г.	**(3 333)**
Финансов резултат към 31.12.2018 г.	**(5 061)**
Финансов резултат към 31.12.2019 г.	**(6 257)**

Нетекущи пасиви

2.9. Нетекущи задължения към персонала и социалното осигуряване

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Задължения по доходи след напускане на наетите лица	**28**	**28**
в т.ч. задължения по планове с дефинирани вноски	28	28
Общо	**28**	**28**

2.10. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочени данъци за продължаващи дейности	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Отсрочени данъчни активи	57	46
Отсрочени данъчни пасиви	(71)	(26)
Отсрочени данъци (нето)	**(14)**	**20**

2.11. Други нетекущи финансови пасиви

Нетекущи финансови пасиви	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност	373	30
Общо	**373**	**30**

Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност - нетекущи		
Вид	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Кредити и заеми, отчитани по амортизирана стойност	373	30
Задължения по лизингови договори, отчитани по амортизирана стойност	6	
Общо	**379**	**30**

Кредити и заеми, отчитани по амортизирана стойност - нетекущи		
Вид	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Задължения за главници по кредити и заеми към несвързани лица	-	30
Задължения за главници по кредити и заеми към свързани лица в групата	370	-
Задължения за лихви по кредити и заеми към свързани лица в групата	3	
Общо	**373**	**30**

Балансова стойност на нетекущи финансови пасиви по валути (сумите са в BGN)		
Валута	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
EUR	-	30
ЛЕВА	379	-
Общо	**373**	**30**

Текущи пасиви

2.12. Текущи търговски и други задължения

Вид текущи задължения	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Задължения към свързани предприятия, в т.ч.:	**1 414**	**4 325**
Задължения по доставки	1 407	4 318
Други задължения	7	7
Задължения по доставки	**596**	**525**
Задължения по получени аванси	**4**	**5**
Други задължения, в т.ч.:	**4**	**5**
Задължения по гаранции и депозити	4	4
Други задължения	-	1
Общо	**2 018**	**4 860**

Балансова стойност на текущи търговски и други задължения по валути (сумите са в BGN)		
Валута	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
BGN	2 018	4 818
EUR	-	42
Общо	**2 018**	**4 860**

2.13. Текущи задължения към персонала и социалното осигуряване

Вид	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Задължения към персонала	**53**	**50**
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	19	16
Задължения към осигурителни предприятия	**18**	**16**
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	4	3
Общо	**71**	**66**

2.14. Текущи данъчни задължения

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Данък върху добавената стойност	-	29
Данъци върху доходите на физическите лица	3	3
Други данъци	31	29
Общо	**34**	**61**

2.15. Други текущи финансови пасиви

Текущи финансови пасиви	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата	30	350
Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата от свързани лица	-	818
Общо	**30**	**1 168**

Кредити и заеми, отчитани по справедлива стойност - текущи		
Вид	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Задължения по кредити и заеми към свързани лица в групата, в т.ч.:	**-**	**818**
Задължения за главници по кредити и заеми към свързани лица в групата	-	690
Задължения за лихви по кредити и заеми към свързани лица в групата	-	128
Задължения по кредити и заеми към несвързани лица, в т.ч.:	**30**	**350**
Задължения за главници по кредити и заеми към несвързани лица	30	348
Задължения за лихви по кредити и заеми към несвързани лица	-	2
Общо	**30**	**1 168**

Балансова стойност на текущи финансови пасиви по валути (сумите са в BGN)		
Валута	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
BGN	-	818
EUR	30	350
Общо	**30**	**850**

IV. ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

1.Свързани лица и сделки със свързани лица

Свързано лице - клиент	Вид сделка	2019 г.	2018 г.
"Овергаз мрежи" АД	услуга	4	4
"Овергаз мрежи" АД	стоки	-	413
Общо		**4**	**417**

Покупки от свързани лица в групата - разходи			
Свързано лице - доставчик	**Вид сделка**	**2019 г.**	**2018 г.**
"Овергаз Холдинг" АД	услуга, неустойки	27	143
"Вестител БГ" АД	услуга	1	1
"Оу Джи Транс" АД	услуга	53	51

"Овергаз Инк" АД	услуга	1	6
"Овергаз мрежи" АД	услуга/материал	3 746	3 685
"Овергаз Сервиз" АД	услуга	-	1
"Овергаз Капитал" АД	неустойки	-	38
"Овергаз Инженеринг" АД	услуга	407	-
Общо		**3 853**	**3 925**

Предоставени аванси на свързани лица в групата - доставчици по аванси			
Свързано лице	**За вид доставка**	**2019 г.**	**2018 г.**
		Балансова стойност	**Балансова стойност**
"Овергаз мрежи" АД	услуги/материали	49	9
Общо		**49**	**9**

Задължения към свързани лица				
Свързано лице - доставчик	**31.12.2019**	**Гаранции**	**31.12.2018**	**Гаранции**
"Овергаз Холдинг" АД	27		1 430	
"Оу Джи Транс" АД	41		54	
"Овергаз Инк" АД	-		84	
"Овергаз мрежи" АД	1 179		2 271	
"Овергаз Капитал" АД	-		454	
"Овергаз Инженеринг" АД	164		30	
"Вестител БГ" АД	1		1	
Ивайло Чавдаров	2		2	
	1 414		**4 325**	

Заеми, получени от свързани лица в групата - данни			
Валута	**Л. %**	**Падеж**	**Обезпечения Гаранции**
лева	7.17%	Ноември 2021	-

Задължения по кредити и заеми към свързани лица в групата, в т.ч.:			
Свързано лице	**Вид на актива**	**2019 г.**	**2018 г.**
"Овергаз Капитал" АД	Задължения за главници по кредити и заеми към свързани лица в групата	-	690
"Овергаз Капитал" АД	Задължения за лихви по кредити и заеми към свързани лица в групата	-	128
„Овергаз Холдинг" АД	Задължения за главници по кредити и заеми към свързани лица в групата	370	-

„Овергаз Холдинг" АД	Задължения за лихви по кредити и заеми към свързани лица в групата	3	-
Общо резултат		**373**	**818**

Начислени разходи лихви и задължения за лихви по заеми, получени от свързани лица в групата			
Свързано лице	**За вид доставка**	**2019 г.**	**2018 г.**
"Овергаз Капитал" АД	лихва	17	58
„Овергаз Холдинг" АД	лихва	3	
Общо балансова стойност към 31.12.2019г.		**20**	**58**

Описание на свързани лица и естеството на свързаност

Свързано лице	**Вид свързаност**
Михаил Ковачев	ключов ръководен персонал
Ивайло Чавдаров	ключов ръководен персонал
Петко Милевски	ключов ръководен персонал
Пламен Дончев	ключов ръководен персонал

Начисления, свързани с доходи на основния ръководен персонал

Вид доход	**2019 г.**
Възнаграждения и осигуровки за периода	75
Общо:	

2. Цели и политика за управление на финансовия риск

При осъществяване на своята текуща, инвестиционна и финансова дейност, Дружеството е изложено на следните финансови рискове:

- Кредитен риск: възможността длъжник да не изплати задълженията си – изцяло или частично – или да не го изплати своевременно, предизвиквайки по този начин загуба за Дружеството;
- Ликвиден риск: рискът Дружеството да няма или да не е в състояние да набави парични средства, когато са необходими и поради това да срещне трудности при изпълнение на своите финансови задължения;
- Пазарен риск: рискът определен финансов инструмент да претърпи колебания по отношение на справедливата стойност или на бъдещите парични потоци в резултат на колебания на пазарните цени. Всъщност Дружеството е изложено на три компонента на пазарния риск:
  - Лихвен риск;
  - Валутен риск;
  - Риск от промяна в цената на собствения капитал.

За ефективно управление на тези рискове, Съветът на директорите е одобрил специфични стратегии за мениджмънт на финансовия риск, които са в съответствие с корпоративните цели. Основните насоки на тези стратегии определят краткосрочните и дългосрочните цели и действия, които трябва да се предприемат, за да се управляват финансовите рискове, пред които е изправено Дружеството.

Основните насоки на политиката по отношение на финансовите рискове са следните:

- Минимизиране на лихвения риск, валутния риск и ценовия риск за всички видове сделки;
- Максимално използване на „естественото хеджиране", при което в максимална възможна степен се залага на естественото прихващане на продажби, разходи, дължими суми и вземания, преизчислени в съответната валута, вследствие на което се налага прилагане на стратегии на хеджиране само за салдата в превишение. Същата стратегия се прилага и по отношение на лихвения риск;
- Внедряване на деривативи или други подобни инструменти единствено за целите на хеджиране;
- Всички дейности по управление на финансовия риск се осъществяват и контролират на централно ниво;
- Всички дейности по управление на финансовия риск се осъществяват на разумна и последователна основа и при спазване на най-добрите пазарни практики.

Дружеството може да инвестира в акции или други подобни инструменти само в случай, че е налице временна допълнителна ликвидност, като за всички подобни сделки е необходимо разрешение от Съвета на директорите.

Финансови инструменти

Финансови активи	**31.12.2019 г.**	**31.12.2018 г.**
Текущи търговски и други вземания	1 195	1 323
Парични средства	74	42
Общо финансови активи	**1 269**	**1 365**

Финансови пасиви	**31.12.2019г.**	**31.12.2018г.**
Текущи търговски и други задължения	2 018	4 860
Задължения по кредити, в т.ч.:	409	1 198
- Нетекущи	379	30
- Текущи	30	1 168
Общо финансови пасиви	**2 427**	**6 058**

Финансови активи и пасиви - справедлива стойност

31 декември 2019 балансови позиции в хил.лева	**прил.**	**Категория финансови активи и пасиви**		**Справедлива стойност**
		ФП, отчитани по амортизира на стойност	**Общо**	**Ниво 3**
Финансови активи		1 269	1 269	1 269
Търговски и други вземания, нетно	2.5.	1 195	1 195	1 195
Парични средства	2.7.	74	74	74
Финансови пасиви		2 427	2 427	2 427
Търговски и други задължения	2.12.	2 018	2 018	2 018
Други финансови пасиви	2.11. и 2.15.	409	409	409
Финансови активи/(пасиви), нетно		**(1 158)**	**(1 158)**	**(1 158)**

31 декември 2018 балансови позиции в хил.лева	прил.	Категория финансови активи и пасиви		Справедлива стойност
		ФП, отчитани по амортизира на стойност	Общо	Ниво 3
Финансови активи		**1 365**	**1 365**	**1 365**
Търговски и други вземания, нетно	2.5.	1 323	1 323	1 323
Парични средства	2.7.	42	42	42
Финансови пасиви		**6 058**	**6 058**	**6 058**
Търговски и други задължения	2.12.	4 860	4 860	4 860
Други финансови пасиви	2.11. и 2.15.	1 198	1 198	1 198
Финансови активи/(пасиви), нетно		**(4 693)**	**(4 693)**	**(4 693)**

Информация за финансовия риск

Кредитен риск

Дружеството контролира своята изложеност на кредитен риск чрез установяване на граници на риска по отношение на отделните клиенти. Дружеството е възприело политика на извършване на делова активност само с кредитоспособни насрещни страни. Кредитният риск, който възниква от другите финансови активи на Дружеството, като например, парични средства и други финансови активи, представлява кредитната експозицията на Дружеството, произтичаща от възможността неговите контрагенти да не изпълнят своите задължения. Максималната кредитна експозиция на Дружеството по повод на признатите финансови активи, възлиза на съответната им стойност по баланса към 31 декември 2018 г.

Ликвиден риск

Ликвидният риск произтича от възможността Дружеството да не осигури достатъчно външно финансиране, както и контрагентите да не изпълнят своите финансови задължения на договорените падежи. Периодично се извършва преглед и оценка на събираемостта на търговските и други краткосрочни вземания като за тези, които са трудносъбираеми и несъбираеми се заделят резерви, както е посочено по-горе.
Дружеството управлява ликвидния риск на базата на очакваните дати на падежа.
В следващата таблица са анализирани финансовите задължения по оставащия срок до падежа съгласно съответния договор (договорни и недисконтирани парични потоци):

Ликвиден риск - текуща година

Към 31.12.2019 година	Преносна (балансова) стойност	Договорени парични потоци	Договорени парични потоци, в т.ч.		
			до 1 година	над 1 година до 3 години	Общо
Финансови активи	**1 271**	**1 272**	**1 239**	**-**	**1 239**
Търговски и други вземания от трети лица	1 148	1 148	1 148		1 148

Търговски и други вземания от свързани лица	49	49	49		49
Парични средства и парични еквиваленти	74	75	42		42
Финансови пасиви	**2 427**	**2 427**	**2 048**	**373**	**2 421**
Задължения по кредити и заеми към финансови институции	30	30	30		30
Задължения по заеми към свързани лица	379	379		373	373
Търговски и други задължения към трети лица	604	604	604		604
Търговски и други задължения към свързани лица	1 414	1 414	1 414		1 414
Общо нетна ликвидна стойност	**(1 156)**	**(1 155)**	**(809)**	**(373)**	**(1 182)**

Ликвиден риск - предходна година

Към 31.12.2018 година	**Преносна (балансова) стойност**	**Договорени парични потоци**	**Договорени парични потоци, в т.ч.**		
			до 1 година	**над 1 година до 3 години**	**Общо**
Финансови активи	**1 365**	**1 739**	**1 739**	**-**	**1 739**
Търговски и други вземания от трети лица	1 314	1 688	1 688	-	1 688
Търговски и други вземания от свързани лица	9	9	9	-	9
Парични средства и парични еквиваленти	42	42	42	-	42
Финансови пасиви	**6 058**	**6 126**	**6 096**	**30**	**6 126**
Задължения по кредити и заеми към финансови институции	380	390	360	30	390
Задължения по заеми към свързани лица	818	876	876	-	876
Търговски и други задължения към трети лица	497	497	497	-	497
Търговски и други задължения към свързани лица	4 363	4 363	4 363	-	4 363
Общо нетна ликвидна стойност	**(4 693)**	**(4 387)**	**(4 357)**	**(30)**	**(4 387)**

Дружеството очаква, че от текущата дейност ще се генерират задоволителни парични постъпления, за да се изпълнят тези парични ангажименти.

Лихвен риск

Лихвеният риск произтича от колебанията в цената на финансов инструмент в зависимост от промените в лихвените нива.
Валутният риск произтича от колебанията в цената на финансов инструмент в зависимост от промените във валутните курсове.
Основните финансови инструменти на Дружеството, различни от деривативи, включват банкови заеми, заеми от двързани лица и парични средства. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава и различни други финансови инструменти, като например взимания по продажби и задължения към доставчици, които възникват пряко от дейността.
Основните рискове, произтичащи от финансовите инструменти на Дружеството, включват риск на лихвения процент, риск на ликвидността, валутен риск и кредитен риск.

Лихвен риск - текуща година

Към 31.12.2019 година	С фиксирана лихва	С плаваща лихва	Без лихвени	Общо
Нетекущи пасиви	**-**	**379**	**-**	**379**
Други нетекущи финансови пасиви		379		379
Нетекущ риск	**-**	**(379)**	**-**	**(379)**
Текущи активи	**-**	**75**	**1 197**	**1 272**
Текущи търговски и други вземания			1 148	1 148
Текущи търговски и други вземания от свързани лица			49	49
Парични средства и парични еквиваленти	-	75	-	75
Текущи пасиви	**370**	**30**	**2 022**	**2 422**
Текущи търговски и други задължения			605	605
Текущи търговски и други задължения към свързани лица			1 414	1 414
Други текущи финансови пасиви		30		30
Други текущи финансови пасиви към свързани лица	370		3	373
Текущ риск	**(370)**	**45**	**(825)**	**(1 150)**
Общо финансови активи	**-**	**75**	**1 197**	**1 272**
Общо финансови пасиви	**370**	**409**	**2 022**	**2 801**
Общо излагане на лихвен риск	**(370)**	**(334)**	**(825)**	**(1 529)**

Анализ на чувствителност към изменения на лихвени %	
Ефект върху печалба/(загуба), нето от данъци	**31.12.2019 г.**
При увеличение на лихвени нива с 0,75%	(2)
При намаление на лихвени нива с 0,75%	2

Лихвен риск - предходна година

Към 31.12.2018 година	С фиксирана лихва	С плаваща лихва	Без лихвени	Общо
Нетекущи пасиви	**-**	**30**	**-**	**30**
Други нетекущи финансови пасиви	-	30	-	30
Нетекущ риск	**-**	**(30)**	**-**	**(30)**
Текущи активи	**-**	**42**	**1 323**	**1 365**
Текущи търговски и други вземания	-	-	1 314	1 314
Текущи търговски и други вземания от свързани лица	-	-	9	9
Парични средства и парични еквиваленти	-	42	-	42
Текущи пасиви	**2 257**	**348**	**3 423**	**6 028**
Текущи търговски и други задължения	-	-	497	497
Текущи търговски и други задължения към свързани лица	1 567	-	2 796	4 363
Други текущи финансови пасиви	-	348	2	350
Други текущи финансови пасиви към свързани лица	690	-	128	818
Текущ риск	**(2 257)**	**(306)**	**(2 100)**	**(4 663)**
Общо финансови активи	**-**	**42**	**1 323**	**1 365**
Общо финансови пасиви	**2 257**	**378**	**3 423**	**6 058**
Общо излагане на лихвен риск	**(2 257)**	**(336)**	**(2 100)**	**(4 693)**

Анализ на чувствителност към изменения на лихвени %	
Ефект върху печалба/(загуба), нето от данъци	**31.12.2018 г.**
При увеличение на лихвени нива с 0,75%	(2)
При намаление на лихвени нива с 0,75%	2

Валутен риск

Дружеството е изложено на валутни рискове, свързани със сделки от продажби или покупки в чуждестранна валута. Дружеството има само финансови пасиви в чуждестранна валута, която е единната европейска валута – евро.

Валутен риск - текуща година

Към 31.12.2019 година	В BGN	В EUR	Общо
Нетекущи пасиви	**379**	**-**	**379**
Други нетекущи финансови пасиви	379		379
Нетекущ риск	**(379)**	**-**	**(379)**
Текущи активи	**1 271**	**-**	**1 271**
Текущи търговски и други вземания	1 148		1 148
Текущи търговски и други вземания от свързани лица	49		49
Парични средства и парични еквиваленти	74		74
Текущи пасиви	**2 836**	**350**	**3 186**
Текущи търговски и други задължения	604		604
Текущи търговски и други задължения към свързани лица	1 414		1 414
Други текущи финансови пасиви		350	350
Други текущи финансови пасиви към свързани лица	818		818
Текущ риск	**(1 565)**	**(350)**	**(1 915)**
Общо финансови активи	**1 271**	**-**	**1 271**
Общо финансови пасиви	**3 215**	**350**	**3 565**
Общо излагане на валутен риск	**(1 944)**	**(350)**	**(2 294)**

Валутен риск – предходна година

Към 31.12.2018 година	В BGN	В EUR	Общо
Нетекущи пасиви	**-**	**30**	**30**
Други нетекущи финансови пасиви	-	30	30
Нетекущ риск	**-**	**(30)**	**(30)**
Текущи активи	**1 365**	**-**	**1 365**
Текущи търговски и други вземания	1 314	-	1 314
Текущи търговски и други вземания от свързани лица	9	-	9
Парични средства и парични еквиваленти	42	-	42
Текущи пасиви	**5 636**	**392**	**6 028**
Текущи търговски и други задължения	455	42	497
Текущи търговски и други задължения към свързани лица	4 363		4 363
Други текущи финансови пасиви	-	350	350
Други текущи финансови пасиви към свързани лица	818		818
Текущ риск	**(4 271)**	**(392)**	**(4 663)**
Общо финансови активи	**1 365**	**-**	**1 365**
Общо финансови пасиви	**5 636**	**422**	**6 058**
Общо излагане на валутен риск	**(4 271)**	**(422)**	**(4 693)**

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, че справедливата стойност на бъдещите парични потоци от даден инструмент ще варира поради промените в пазарните цени. Пазарните цени включват четири типа риск: лихвен, валутен, стоков и друг ценови риск, какво е и рискът за цената на собствения капитал. Финансовите инструменти, които биват засегнати от пазарния риск, включват заеми и привлечени средства, депозити, инструменти на разположение за продажба и деривативни финансови инструменти.

Анализите на чувствителността, посочени по-долу са свързани със състоянието към 31 декември 2019 и 2018г.

Анализите на чувствителността са изготвени при предположението, че сумата на нетния дълг, съотношението на фиксираните към плаващите лихвени проценти по дълга и деривативите и съотношението на финансовите инструменти в чуждестранни валути, всички са постоянни и на база определянето на хеджове, както те съществуват към 31 декември 2018г.

Анализите изключват ефекта от движенията в пазарните променливи в балансовата стойност на пенсионните и други задължения след пенсиониране, провизиите и по нетекущите финансови активи и пасиви на чуждестранни дейности.

При изчисление на анализите на чувствителността са направени следните предположения:

- ✓ Чувствителността на отчета за финансовото състояние е свързана единствено с деривативи и дългови инструменти на разположение за продажба;
- ✓ Чувствителността на съответния отчет за доходите представлява ефекта от предполагаемите промени в пазарните рискове. Той се базира на финансовите активи и финансовите пасиви, държани към 31 декември 2019 и 2018г., включително ефект на хеджиращите инструменти;
- ✓ Чувствителността на собствения капитал се изчислява като се преценява ефекта от свързаните хеджове на паричен поток и хеджове на нетна инвестиция в чуждестранно дъщерно дружество към 31 декември 2019г. за ефектите от поетите промени в базовия инструмент.

3. Управление на капитала

Капиталът включва собствен капитал, принадлежащ на собствениците на дружеството-майка.

Основната цел на управлението на капитала на Дружеството е да се гарантира, че то поддържа стабилен кредитен рейтинг и подходящи капиталови съотношения, за да поддържа бизнеса си и да увеличи максимално стойността за акционерите.

Дружеството управлява капиталовата си структура и прави корекции в нея с оглед на промените в икономическите условия. За поддържане или коригиране на капиталовата структура Дружеството може да коригира плащането на дивиденти на акционерите, възвръщаемостта върху капитала на акционерите или емисията на нови акции.

През годините, приключващи на 31 декември 2019г. и 31 декември 2018г. няма промени в целите, политиката или процесите за управление на капитала.

Дружеството наблюдава капитала като използва съотношение на задлъжнялост, което представлява нетния дълг, разделен на общия капитал плюс нетния дълг. Дружеството включва в нетния дълг лихвоносните заеми и привлечени средства, заеми от партньори в съвместно предприятие, търговски и стокови кредити, намалени с паричните средства и паричните еквиваленти, с изключение на преустановените дейности.

Вид	31.12.2019 г.	31.12.2018 г.
Общо дългов капитал, т.ч.:	**406**	**1 198**
Задължения към банки и финансови институции	33	380
Търговски кредити и заеми към свързани лица и стокови кредити	373	818
Намален с: паричните средства и парични еквиваленти	**(74)**	**(42)**
Нетен дългов капитал	**332**	**1 156**
Общо собствен капитал	3 571	(2 355)
Общо капитал	**3 903**	**(1 199)**
Коефициент нетен дълг към общо капитал	**0.09**	**-0.96**

4. Събития след края на отчетния период
Освен оповестеното по-горе в приложенията към финансовия отчет, не са настъпили събития след края на отчетния период, които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания във финансовия отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2019г.

5. Възнаграждение за одит
Съгласно чл. 30, ал. 1 от ЗС Дружеството оповестява, че възнаграждението за одит за 2019г. е в размер на 1 260 евро без ДДС.

6. Принцип-предположение за действащо предприятие – финансово състояние
Принципът-предположение за действащо предприятие е фундаментален принцип при изготвянето на финансовите отчети. Съгласно принципа-предположение за действащо предприятие, Дружеството обикновено се разглежда като продължаващо дейността си в обозримо бъдеще без намерение или необходимост от ликвидация, преустановяване на стопанската дейност или търсене на защита от кредиторите, вследствие на съществуващи закони или други нормативни разпоредби. Съответно, активите и пасивите се отчитат на база възможността на Дружеството да реализира активите и да уреди пасивите си в нормалния ход на бизнеса. При оценката за това дали принципа-предположение за действащо предприятие е уместен, ръководството взема предвид цялата налична информация за обозримото бъдеще, която обхваща поне, но не се ограничава само до, дванадесетте месеца от края на отчетния период.
Финансовият отчет е изготвен на принципа-предположение за действащо предприятие, който предполага, че Дружеството ще продължи дейността си в обозримото бъдеще. Нетните активи на дружеството са под стойността на капитала. Натрупаната загуба е в размер на 1 986 хил. Лева. Дружеството има достъп до финансовите ресурси и гаранции на групата. Общата несигурност при сегашната неблагоприятна икономическа ситуация в условията на глобална икономическа и финансова криза, породила спад в продажбите на Дружеството ще се преодолява чрез оптимизиране на оперативната дейност и следване на стратегия, съсредоточена върху основните компетенции на Дружеството. Освен промяна на бизнес модела и приемане на нова стратегия за функциониране в променяща се среда, Дружеството предприема намаляване на разходите си и политика на по-бърза и ефективна адаптация към променящия се пазар.
Ръководството на Дружеството счита, че Дружеството е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.

V. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

Въз основа на данните от ГФО на дружеството може да бъде извършен финансов анализ на следните показатели:

Показатели					
№	Показатели	2019 г.	2018 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
1	Имоти, Машини, Съоръжения и Оборудване /общо/	4 553	2 236	2 317	104%
2	Нетекущи активи	4 598	2 316	2 282	99%
3	**Текущи активи, в т.ч.:**	**1 547**	**1 542**	**5**	0%
4	Активи държани за продажба	-	-	-	
5	Материални запаси	162	177	(15)	-8%
6	Текущи вземания	1 311	1 323	(12)	-1%
7	Текущи финансови активи	-	-	-	
8	Парични средства	74	42	32	76%
9	Обща сума на активите	6 145	3 858	2 287	59%
10	Собствен капитал	3 571	(2 355)	5 926	-252%
11	Финансов резултат	1 025	(1 728)	2 753	-159%
12	Нетекущи пасиви	421	58	363	625%
13	Текущи пасиви	2 153	6 155	(4 002)	-65%
14	Обща сума на пасивите	2 574	6 213	(3 639)	-59%
15	Приходи общо	5 075	5 135	(60)	-1%
16	Приходи от продажби	4 968	5 017	(49)	-1%
17	Разходи общо	6 312	6 487	(175)	-3%

Коефициенти					
№	Коефициенти	2019 г.	2018 г.	Разлика	
		Стойност	Стойност	Стойност	%
	Рентабилност:				
1	На собствения капитал	0,2870	0,7338	(0,4467)	-61%
2	На активите	0,1668	(0,4479)	0,6147	-137%
3	На пасивите	0,3983	(0,2781)	0,6764	-243%
4	На приходите от продажби	0,2063	(0,3444)	0,5507	-160%
	Ефективност:				
5	На разходите	0,8040	0,7916	0,0124	2%
6	На приходите	1,2437	1,2633	(0,0195)	-2%
	Ликвидност:				
7	Обща ликвидност	0,7185	0,2505	0,4680	187%
8	Бърза ликвидност	0,6433	0,2218	0,4215	190%
9	Незабавна ликвидност	0,0344	0,0068	0,0275	404%
10	Абсолютна ликвидност	0,0344	0,0068	0,0275	404%
	Финансова автономност:				
11	Финансова автономност	1,3876	(0,3790)	1,7666	-466%
12	Задлъжнялост	0,7207	(2,6382)	3,3589	-127%